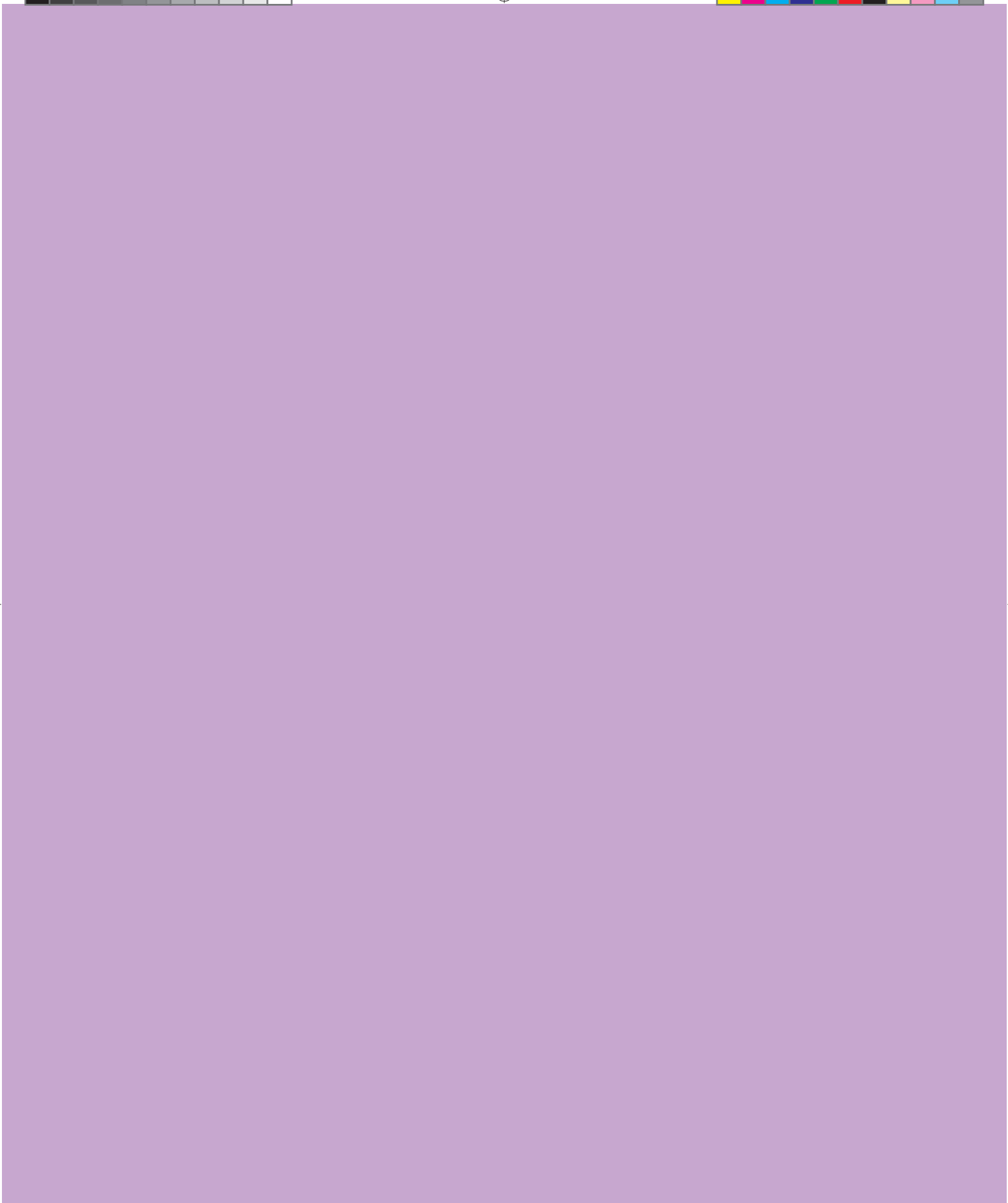


คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค

รายงานผู้บริโภค 2549-2552



แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ







ชื่อหนังสือ คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค
รายงานผู้บริโภค 2549-2552

เลขมาตรฐานสากล	978-974-3008-08-5
ที่ปรึกษา	สำลี ใจดี
บรรณาธิการ	วิทยา กุลสมบูรณ์ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ วรรณ ศิริวิริยานุภาพ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ปจรรย์ ณะสมบุรณ์กิจ เบญจมาศ บุญฤทธิ์
ปกและภาพประกอบ	นัสนิณ สมชาติ
ออกแบบรูปเล่ม	นุสรุา ประกายพิสุทธิ์
พิมพ์ครั้งที่ 1	กรกฎาคม 2552
จำนวนพิมพ์	3,000 เล่ม
จัดทำโดย	แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) อาคารโอสถศาลา ชั้น 4 คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8445 โทรสาร 0-2251-3531 http://www.thaihealthconsumer.org
สนับสนุนโดย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ





สารบัญ

๖ :

คำนำ

๘ :

ซีแอล : การใช้สิทธิต่อยาที่มีสิทธิบัตรเพื่อการเข้าถึงยา

24 :

การควบคุมโฆษณาที่มีผลกระทบต่อเด็ก

48 :

การจัดการความเสี่ยงในการบริโภคน้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วในโรงเรียน

๖2 :

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

76 :

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

ภาคผนวก

๙๖ :

ก 1. คำประกาศกรุงเทพว่าด้วยการบังคับใช้สิทธิ นวัตกรรม และการเข้าถึงอย่างถ้วนหน้า

๙8 :

ก 2. Bangkok Declaration on Compulsory Licensing, Innovation, and Access to Medicines for All





100:

ข 1. คำประกาศกรุงเทพฯ โดยผู้เข้าร่วม “การประชุมอาเซียนว่าด้วยการการตลาดอาหาร ใหักับเด็ก” ณ กรุงเทพฯ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

102:

ข 2. The Bangkok Call to Action Made by 150 Participants from Attending the ASEAN Conference on Marketing of Food to Children Conference Bangkok, 29 February 2008

104:

ข 3. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข(ฉบับที่ 305)พ.ศ. 2550เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารสำเร็จรูปที่พร้อมทันทีบางชนิด

105:

ข 4. ประกาศกรมประชาสัมพันธ์เรื่อง หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและบริการธุรกิจที่มีผลกระทบต่อเด็กทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

106:

ค 1. คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่10/ /2550เรื่อง ห้ามขายสินค้าเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำเป็นการชั่วคราว

107:

ง 1. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

108:

จ 1. ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระผู้บริโภค พ.ศ.....





คำนำ





ในแต่ละปีมีสถานการณ์ต่างๆ ของผู้บริโภครู้สึกขึ้นมากมาย มีทั้งเรื่องที่สะท้อนปัญหาของผู้บริโภค เรื่องดีที่มีการคิดค้นวิธีป้องกันผลกระทบจากผู้บริโภค การเคลื่อนไหวผลักดันเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีความสำเร็จที่ควรแก่การบันทึกเพื่อถ่ายทอดเรื่องราว เป็นบทเรียนและสะพานเชื่อมกาลเวลาปีเดือนที่เปลี่ยนผ่าน

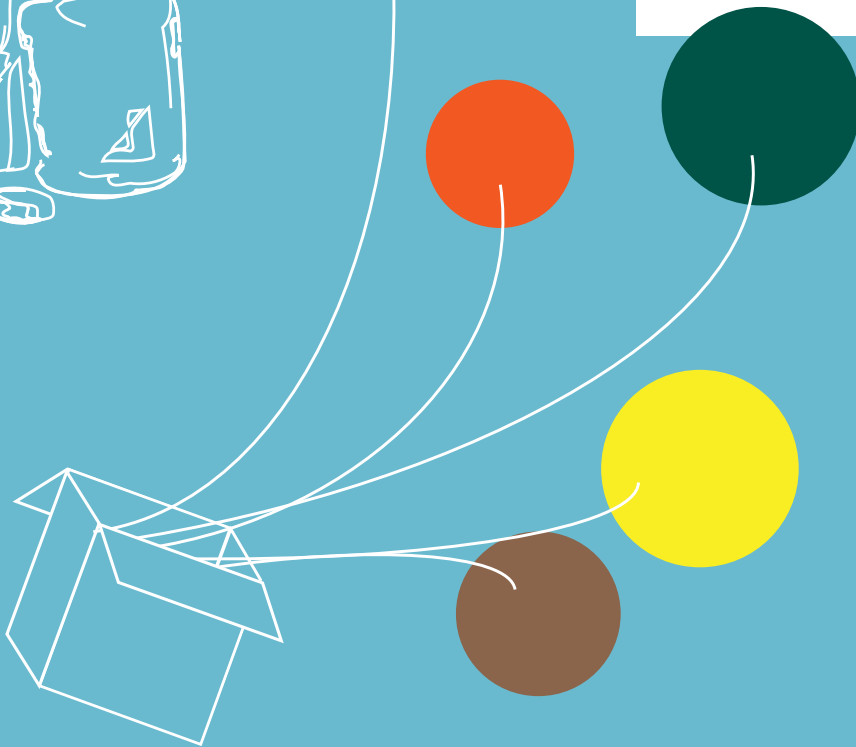
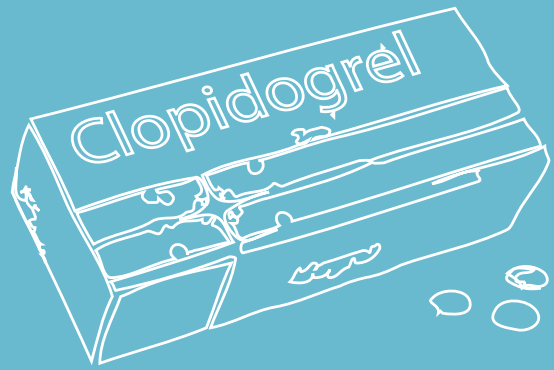
สถานการณ์สำคัญที่มีคุณค่าต่อการบันทึกไว้ในหนังสือ *คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค รายงานผู้บริโภค 2549-2552* นั้นมีมากมาย รายงานผู้บริโภคฉบับนี้จึงไม่ได้มีเจตนารมณ์ที่จะบันทึกเรื่องราวทั้งหมดในแวดวงของการคุ้มครองผู้บริโภค แต่ได้เลือกการดำเนินงานที่มีพัฒนาการต่อเนื่องและมีความสำเร็จที่เกิดขึ้นให้เห็นเป็นรูปธรรม

เรื่องราวเหล่านี้เกี่ยวข้องกับขบวนการเคลื่อนไหว (Movement) ขององค์กรผู้บริโภคและเครือข่ายผู้บริโภค และมีผลกระทบกับผู้บริโภค ทำให้เกิดภาวะแวดล้อมที่ดีขึ้น ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีผลดี และมีหลักประกันที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบ ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนไหวให้ม็องการอิสระผู้บริโภค การเสนอให้มีพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 (กฎหมายพีแอล) การออกประกาศเพื่อป้องกันสารตะกั่วปนเปื้อนในเครื่องทำน้ำเย็น การควบคุมโฆษณาที่มีผลกระทบต่อเด็ก และการใช้มาตรการบังคับใช้สิทธิต่อยาที่มีสิทธิบัตร (การใช้สิทธิซีแอล)

หนังสือ *คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค รายงานผู้บริโภค 2549-2552* จึงถือเป็นบทเรียนสำคัญต่อการศึกษาเรียนรู้ และเป็นตัวอย่างในการสร้างความเข้มแข็งของขบวนการผู้บริโภคในประเทศไทย

(รศ.ภก.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์)







ชีแอล :

การใช้สิทธิต่อยาที่มีสิทธิบัตรเพื่อการเข้าถึงยา



ความเป็นมา

ปัญหา “ราคายาแพง” เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงยาของคนจำนวนมาก ส่งผลต่อระบบสาธารณสุข และคุณภาพชีวิตของสมาชิกสังคมที่ล้มเหลว โดยกลไกที่ทำให้เกิดการผูกขาดด้านราคายานั้นมาจากกฎหมายสิทธิบัตร ซึ่งทำให้บริษัทผู้ผลิตยามีอำนาจผูกขาดเป็นเวลานาน แต่ทั้งนี้ พ.ร.บ.สิทธิบัตรของไทยก็ได้กำหนดกลไกเพื่อการเข้าถึงยาไว้ในกฎหมายด้วย เป็นที่มาของการใช้สิทธิ “ซีแอล” เพื่อการเข้าถึงยา

ปลายปี 2549 - ต้นปี 2550 กระทรวงสาธารณสุขไทย ภายใต้การนำของนายแพทย์มงคล ณ สงขลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศใช้ “ซีแอล” หรือ “การบังคับใช้สิทธิ” (Compulsory Licensing: CL) อัน

เป็นการใช้สิทธิตามสิทธิบัตรโดยรัฐ (government-use license) ต่อยาที่มีสิทธิบัตร 3 รายการ คือ ยาเอฟฟาวิเรนซ์ (Efavirenz), ยาโลพินาเวียร์ และริโทนาเวียร์ (Lopinavir & Ritonavir) และยาโคลพิโดเกรล (Clopidogrel) โดยเป็นไปตามสิทธิที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 51 และข้อตกลง TRIPs ขององค์การการค้าโลกและปฏิญญาโดฮา (Doha Declaration on TRIPs and Public Health) ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกมีสิทธิที่จะคุ้มครองระบบสาธารณสุขและการเข้าถึงยาของประชาชน ด้วยการใช้มาตรการบังคับใช้สิทธิในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน รวมถึงเพื่อประโยชน์สาธารณะ เนื่องจากยาข้างต้นมีประสิทธิภาพในการรักษาที่ดี แต่มีราคาแพง งบประมาณ



ประมาณของภาครัฐไม่สามารถจัดสรรให้เพียงพอ
กับผู้ป่วยอย่างทั่วถึงได้

การประกาศใช้ชีแอลของกระทรวง
สาธารณสุขทำให้ราคายาที่เกี่ยวข้องมีราคาลดลง
ส่งผลให้ผู้ป่วยจำนวนมากสามารถเข้าถึงยาได้อย่าง
ที่ไม่เคยเป็นมาก่อน แต่กระนั้นก็ตาม การใช้สิทธิ

ชีแอลครั้งแรกของไทยก็ไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่น
แรงต่อต้านทั้งจากบริษัทยาข้ามชาติ ฝ่ายการเมือง
และผู้มีส่วนได้เสียจากภาคส่วนต่างๆ ทำให้สังคม
ไทยในวงกว้างต้องลุกขึ้นมา “สนทนาสาธารณะ”
เพื่อขับเคลื่อน “สิทธิในการเข้าถึงยา” ให้เดินหน้า
ต่อไป

2.

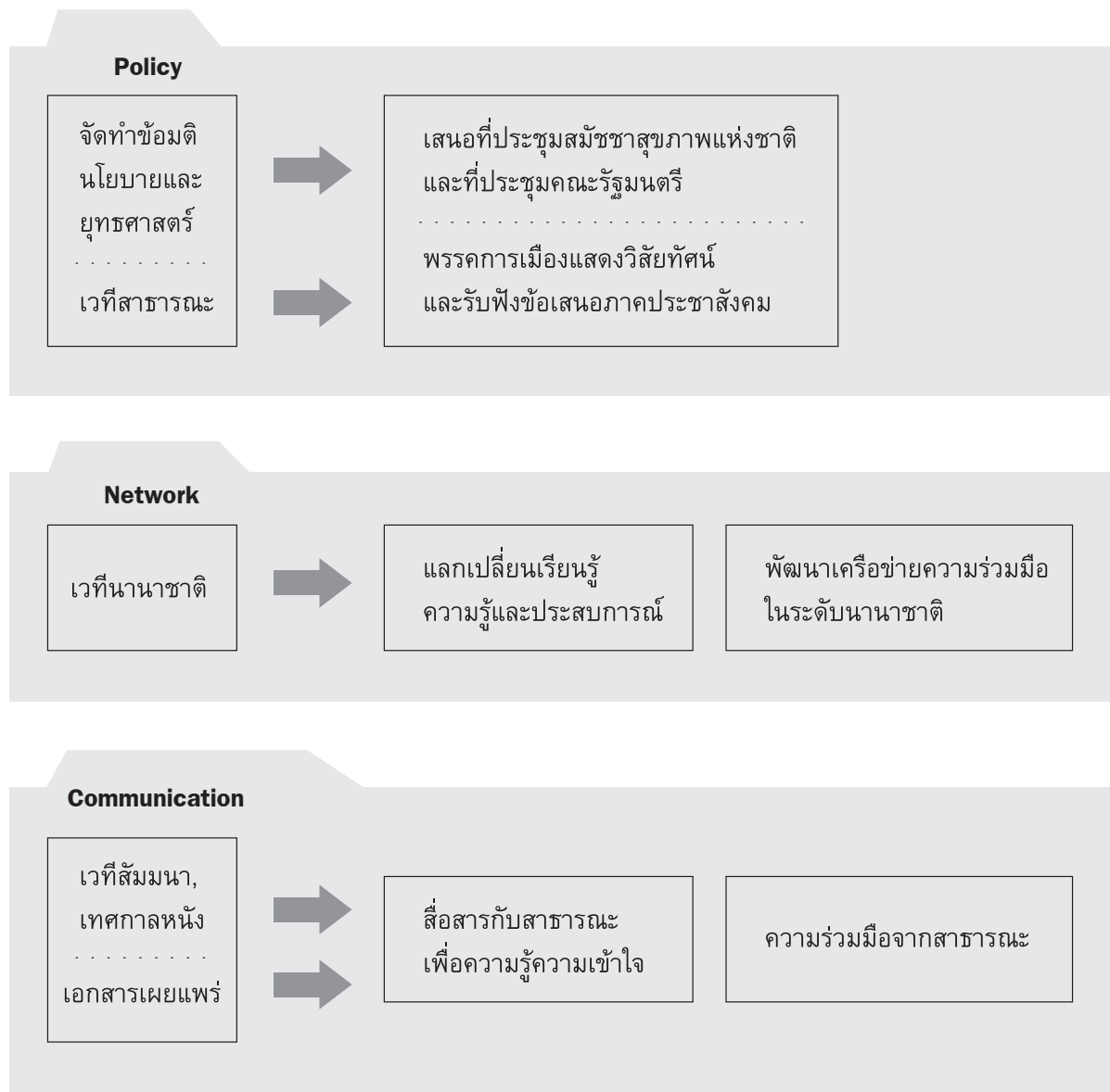
การดำเนินงาน

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) คณะ
เภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุน
การประกาศใช้ชีแอลของกระทรวงสาธารณสุข
คณะกรรมการอำนวยการแผนฯ จึงกำหนดให้ คคส.
ดำเนินงานโดยมีเป้าหมายเพื่อสิทธิในการเข้าถึงยา
ของผู้บริโภค ตามกรอบการทำงาน 3 ด้าน ได้แก่

- (1) Consumer Policy การผลักดันนโยบายระดับ
ชาติ
- (2) Consumer Network การพัฒนาและเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย
- (3) Consumer Communication การสื่อสาร
สาธารณะเพื่อสร้างความตระหนัก



แผนภาพที่ 1 แสดงแผนการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนซีแอล





โดย คคส. ได้ร่วมกับภาคีต่างๆ ทั้งภาค รัฐ นักวิชาการ ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน ในการทำงานตามกรอบดังกล่าวข้างต้น ผ่าน กิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวทีเสวนา สาธารณะอย่างต่อเนื่อง อาทิ

เทศกาลหนังชายยา โครงการ 1 เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2550 คคส. ร่วมกับ แผนงาน เภสัชศาสตร์เพื่อสร้างเสริมสุขภาพ (คภ.สสส.) เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ประเทศไทย มูลนิธิ เข้าถึงเอดส์, องค์การหมอไร้พรมแดน-เบลเยียม (ประเทศไทย) (MSF), อ็อกซ์แฟม (Oxfam) จัด ฉายภาพยนตร์สารคดีชื่อ “Dying for Drugs” ณ คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ผู้ชม และสื่อมวลชนประมาณ 650 คน เห็นภาพสะท้อน ของอิทธิพลของอุตสาหกรรมยาข้ามชาติที่มีผล กระทบต่อการเข้าถึงยาของคนทั่วโลก

ผู้จัดงานยังได้เชิญ ภญ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ กล่าวปาฐกถาเรื่อง “การต่อสู้เพื่อความ ยุติธรรมด้านยา” ซึ่งมีสาระสำคัญไปถึงสาธารณะว่า “ความยุติธรรมด้านยานั้นไม่มี และยิ่งถ้ามีช่องว่าง ทางเศรษฐกิจมากระหว่างคนรวยกับคนจน การต่อสู้ ก็ยิ่งยาก” และ “มนุษย์ทุกคนไม่ว่าผิวสีอะไรก็ตาม ไม่ว่าจะรวยหรือจน มีสิทธิที่จะเข้าถึงยาเหมือนกันหมด เป็นสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน เรียกว่า Rights to Live คือมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะมีชีวิตอยู่”

สัมมนา “ยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าถึงยา ของภาคประชาสังคม และการแสดงวิสัยทัศน์ ของพรรคการเมือง” เมื่อวันเสาร์ที่ 20 ตุลาคม 2550 คคส. ร่วมกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.),

มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา (มสพ.), มูลนิธิ เข้าถึงเอดส์ กลุ่มศึกษาปัญหายา (กศย.), มูลนิธิ เพื่อผู้บริโภค (มพบ.), เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอ วี/เอดส์ ประเทศไทย (TNP+) จัดเวทีนำเสนอ ยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าถึงยาของภาคประชาสังคม โดยมีผู้แทนพรรคการเมือง 4 พรรคเข้าร่วมแสดง วิสัยทัศน์และข้อคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์เพื่อการเข้า ถึงยา ซึ่งพบว่าตัวแทนพรรคพลังประชาชน พรรค ชาติไทย และพรรคมหาชน ยังสงวนท่าทีในเรื่อง นี้ ขณะที่ตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์กล่าวค่อนข้าง ชัดเจนในเวทีนี้ว่าจะพิจารณาสับสนุนเรื่องนี้หาก ได้เป็นรัฐบาล

การประชุมนานาชาติ International Conference on Compulsory Licensing: Innovation and Access for All วันที่ 21-23 พฤศจิกายน 2550 ที่ประเทศไทย จัดโดย คคส., หน่วยปฏิบัติ การวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม (วจภส.) และคณะ เภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ ภาคีพันธมิตร คือ มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา, สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, กลุ่มศึกษา ปัญหา, มูลนิธิเข้าถึงเอดส์, เครือข่ายผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ ประเทศไทย, เครือข่ายเภสัชศาสตร์ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ, สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), องค์การอนามัย โลก (World Health Organization), โครงการ สหประชาชาติด้านเอดส์ (UNAIDS), องค์การหมอ ไร้พรมแดน (Médecins Sans Frontières) และ อ็อกซ์แฟม (Oxfam)



การประชุมครั้งนี้ถือเป็นการประชุมในระดับนานาชาติครั้งแรก เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์การใช้สิทธิซีแอลกับยาที่ติดสิทธิบัตรในประเทศต่างๆ โดยมีภาควิชาการ ข้าราชการ ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน ประมาณ 260 คน จาก 14 ประเทศทั่วโลก เข้าร่วม นอกจากนี้ยังมีการขยายการสื่อสารโดยถ่ายทอดสดการประชุมไปยังทั่วโลกผ่านอินเทอร์เน็ตด้วย (www.car.chula.ac.th/videoondemand//iccl.htm)

โดย ศ.นพ.ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส ในฐานะประธานของงาน ได้ให้แนวคิดที่ว่า ซีแอลมีประโยชน์อย่างมาก ช่วยสร้างดุลยภาพที่เหมาะสม ช่วยรักษาชีวิตคนหลายล้านคนทั่วโลก ซึ่งการแก้ปัญหาในเรื่องนี้จำเป็นที่จะต้องสร้าง “จิตสำนึกใหม่” (New Consciousness) โดยยึดประโยชน์ของมนุษย์ทุกคนเป็นอุดมการณ์สูงสุดของมนุษยชาติ (Summum Bonum)

หัวข้อการบรรยายและอภิปรายในการประชุมครอบคลุมทุกเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ (1) ความถูกต้องและไม่ถูกต้องของทรัพย์สินทางปัญญา (Rights and Wrongs of Intellectual Property) (2) ข้อมูลที่เป็นความจริงและไม่จริงเกี่ยวกับสิทธิบัตรยากับการค้าระหว่างประเทศ (International Trade and IP Rules: fact & myth) (3) ความตกลงทริปส์และสาธารณสุข (The TRIPS Agreement and Public Health) (4) บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศต่อข้อตกลงการค้าเกี่ยวกับสิทธิบัตร (5) อุปสรรคในการเข้าถึงยาจากสิทธิบัตรยา (6) การใช้สิทธิ

ซีแอลของประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐอเมริกา บราซิล อินโดนีเซีย อิตาลี (7) การพัฒนาอุตสาหกรรมยาเพื่อการเข้าถึงยาของแต่ละประเทศ (8) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร และการทำให้นวัตกรรมความคิดค้นด้านยาไปสู่การเข้าถึงยาของประชากรส่วนใหญ่ของโลกมากกว่าผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้า

และในตอนท้าย ที่ประชุมนานาชาติได้ร่วมกันออก “คำประกาศกรุงเทพฯ ว่าด้วยการใช้สิทธิตามสิทธิบัตร: นวัตกรรม และการเข้าถึงยาอย่างถ้วนหน้า” (Bangkok Declaration on Compulsory Licensing, Innovation, and Access to Medicines for All) เพื่อยืนยันว่า การใช้สิทธิตามสิทธิบัตรเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นเครื่องมือคุ้มครองผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง สนับสนุนการพัฒนาตลาดยาซื้อสามัญและการวิจัยที่ตอบสนองความจำเป็นด้านสาธารณสุข สนับสนุนให้มีอนุสัญญานานาชาติว่าด้วยการวิจัยและพัฒนาด้านยา โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ทุกคนสามารถเข้าถึงยาจำเป็นที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการเข้าถึงยาในประเทศต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ การสนับสนุนต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการใช้สิทธิซีแอล การสร้างกลไกความร่วมมือ ร่วมกันผลักดันเพื่อการเข้าถึงยาของประชากรโลก รวมทั้งการพัฒนานโยบายทางเลือกที่จะแก้ไขปัญหาการเข้าไม่ถึงยาของคนทั่วโลก อันเกิดจากการบิดเบือนระบบการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาด้วย



การจัดทำข้อมตินโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าถึงยาถ้วนหน้า คคส. ได้ร่วมกับคณะอนุกรรมการสมัชชาว่าด้วยระบบยา สภาเภสัชกรรม กลุ่มศึกษาปัญหาฯ มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ และมูลนิธิเภสัชชนบท จัดทำ “ข้อมตินโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อคนไทยเข้าถึงยาถ้วนหน้า” เพื่อร่วมกันสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เป็นหลักประกันต่อการเข้าถึงยาของผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใช้ยา โดยไม่ถูกจำกัดด้วยฐานะทางเศรษฐกิจหรือลักษณะโรค

โดยมีกรอบยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมทั้ง 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ประสานความร่วมมือเครือข่ายเพื่อเข้าถึงการรักษา (2) ยุทธศาสตร์สนับสนุนกลุ่มผู้ป่วยให้มีส่วนร่วมดูแลและสร้างเสริมสุขภาพ (3) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมราคายาในประเทศที่สอดคล้องกับค่าครองชีพของประชาชน (4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมยาภายในประเทศ (5) ยุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์/และหรือลดอุปสรรคจากข้อกำหนดทางกฎหมาย (6) ยุทธศาสตร์การใช้ยาอย่างเหมาะสม และ (7) ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาใหม่

ทั้งนี้ คคส. และเครือข่ายยังได้ทำการประมวลข้อมติเพื่อจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์และนำเข้าสู่ที่ประชุมเวทีการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ในเดือนธันวาคม 2551 เพื่อเสนอเป็นมติของคณะรัฐมนตรี (ครม.) ในการผูกพันการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐต่อไป

การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องซีแอลยา โดย คคส. ร่วมกับภาคีได้จัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับซีแอลอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ “สิทธิ (ชีวิต) เหนือสิทธิบัตรยา: ซีแอลของคนไทย”, “รายงานองค์การอนามัยโลกเรื่องไครว่ไทยละเมิดสิทธิบัตรยา ที่จริงเรายังไม่ได้ทำอีกหลายอย่าง”, “ยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าถึงยาของภาคประชาสังคม”, “คำอภิปรายนอกสภาเรื่องการใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยา” โดยได้กระจายสิ่งพิมพ์เหล่านี้ไปยังภาคส่วนต่างๆ ของสังคม อาทิ ห้องสมุด เครือข่ายผู้บริโภค สื่อมวลชน เป็นต้น



ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของแผนงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสุขภาพ (คคส.) ตามกรอบการทำงาน 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านเครือข่าย และด้านการสื่อสารสาธารณะ ปรากฏว่า

3.1 เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ในเดือนธันวาคม 2551 ได้รับฟังและพิจารณา “ข้อมติ นโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์เพื่อคนไทยเข้าถึงยา” ที่จัดทำโดย คคส. กับภาคี และเครือข่ายภาคประชาสังคม

3.2 ฝ่ายการเมืองได้มีโอกาสรับฟัง “ยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าถึงยา” จากภาคประชาสังคม และภาคประชาสังคมได้รับฟังวิสัยทัศน์จากพรรคการเมืองต่างๆ

3.3 ภาควิชาการ, ข้าราชการ, เอกชน, สื่อมวลชน และภาคประชาสังคม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้และข้อเท็จจริงในด้านต่างๆ เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, ข้อมูลที่เป็นความจริงและไม่จริงเกี่ยวกับสิทธิบัตรยา และการค้าระหว่างประเทศ, การใช้ชีแอลของประเทศต่างๆ

3.4 สื่อกระแสหลักและสื่อทางเลือกให้การตอบรับและนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการทำชีแอลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการทำงานในเชิงรุก

โดยนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเชิงลึกต่อสาธารณะอย่างเป็นระบบ

3.5 ประชาชนทั่วไปเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้สิทธิต่อยาที่มีสิทธิบัตรและประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมให้การสนับสนุนการทำชีแอลของรัฐบาล

3.6 เกิดเครือข่ายและกลไกความร่วมมือทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ โดยมีเป้าหมายร่วมกันผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาค่าเข้าไม่ถึงยาต่อไปในอนาคต

3.7 สามารถประกาศเจตนารมณ์ร่วมกัน ปรากฏเป็น “คำประกาศกรุงเทพฯ ว่าด้วยการใช้สิทธิตามสิทธิบัตร: นวัตกรรม และการเข้าถึงยาอย่างถ้วนหน้า” (Bangkok Declaration on Compulsory Licensing, Innovation, and Access to Medicines for All)

3.8 สังคมในวงกว้างเริ่มตั้งคำถามต่อระบบที่ไม่เป็นธรรมและปัญหาในเชิงโครงสร้าง เกิดการอภิปรายถกเถียงและบทสนทนาสาธารณะ

3.9 รัฐบาลต่อๆ มายังคงนโยบายการใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยา (ชีแอล) เพื่อคนไทยเข้าถึงยา



4.

ลำดับเหตุการณ์

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
29 พฤศจิกายน 2549	กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดย นพ.มงคล ณ สงขลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ ประกาศบังคับใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยา (ซีแอล) ต่อยาต้านไวรัสเอชไอวีสูตรพื้นฐาน ยาชื่อสามัญ เอฟฟาไวเรนซ์ (Efavirenz)
24 มกราคม 2550	กระทรวงสาธารณสุขประกาศบังคับใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยาต่อยาต้านไวรัสเอชไอวีสูตรดื้อยา ยาชื่อสามัญ โลพินาเวียร์+ริโทนาเวียร์ (Lopinavir+Ritonavir) หรือชื่อทางการค้า คาเลตตรา (Kaletra)
25 มกราคม 2550	กระทรวงสาธารณสุขประกาศบังคับใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยาต่อยารักษาหลอดเลือดหัวใจและสมอง ยาชื่อสามัญ โคลพิโดเกรล (Clopidogrel) ชื่อทางการค้า พลาวิกซ์ (Plavix)
26 มีนาคม 2550	คณะกรรมการเจรจาต่อรองราคายาจำเป็นอย่างที่มีสิทธิบัตรประชุมเพื่อวางแผนทางในการเจรจาต่อรองกับบริษัทยาที่ สธ. บังคับใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยา เพื่อให้ได้อัตราค่าตอบแทนที่เห็นพ้องต้องกัน
10 เมษายน 2550	คณะกรรมการเจรจาต่อรองราคายาจำเป็นอย่างที่มีสิทธิบัตรประชุมครั้งที่ 2 เพื่อพิจารณาวางแนวทางเพิ่มเติมในการเจรจาต่อรองกับบริษัทยา พร้อมกับเชิญผู้แทนบริษัทยาผู้ทรงสิทธิบัตรมาเจรจาค่าตอบแทน



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
8 พฤษภาคม 2550	คคส. จัดเสวนาเรื่อง “การใช้สิทธิตามสิทธิบัตร (ซีแอล) ก้าวต่อไปเพื่อคนไทยเข้าถึงยา”
14 พฤษภาคม 2550	คณะกรรมการเจรจาต่อรองราคายาจำเป็นอย่างที่มีสิทธิบัตร ประชุมครั้งที่ 3 เพื่อเจรจาต่อรองกับบริษัทยาที่เป็นผู้แทนผู้ทรงสิทธิบัตรของยาที่กระทรวงสาธารณสุขสั่งบังคับใช้สิทธิบัตรไปแล้ว
16 พฤษภาคม 2550	คคส. จัดการสัมมนาวิชาการเรื่อง “การใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยา (ซีแอล) : มุมมองด้านเศรษฐศาสตร์และสังคม”
22 พฤษภาคม 2550	นพ.มงคล ฒ สงขลา และคณะ เข้าพบกับรองหัวหน้าผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา หรือยูเอสทีอาร์ (USTR), รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์, สมาชิกสภาผู้แทนฯ พรรคเดโมแครต รัฐแคลิฟอร์เนีย, ประธานคณะกรรมการการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และหัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่ของวุฒิสมาชิกจำนวนหนึ่ง เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีที่ประเทศไทยประกาศบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตร (ซีแอล)
28 พฤษภาคม 2550	คคส. จัดเวทีสาธารณะ เรื่อง “การใช้สิทธิตามสิทธิบัตร (ซีแอล) และก้าวต่อไปของประเทศไทย”
6 มิถุนายน 2550	คณะกรรมการเจรจาต่อรองราคายาจำเป็นอย่างที่มีสิทธิบัตร ประชุมครั้งที่ 4 เพื่อเจรจาต่อรองเพิ่มเติมกับบริษัทยาทั้ง 2 ฝ่ายเข้าใจจุดยืนและความจำเป็นของกันและกันมากขึ้น มีการร่วมกันหาทางออกด้วยการลดราคายาอย่างเห็นได้ชัด รวมทั้งมีโครงการพิเศษเพิ่มเติม



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
23 มิถุนายน 2550	คคส. จัดเทศกาลหนึ่งชายยา โครงการ 1 “Dying for Drugs”
13 สิงหาคม 2550	องค์การเภสัชกรรม (อภ.) รับมอบนโยบายจาก นพ.มงคล ณ สงขลา ในการสานต่อนโยบายการกระจายยา เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงยาได้มาก
1 ตุลาคม 2550	คคส. จัดสัมมนา “ยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าถึงยา” โดยมีวิทยากรจาก องค์การอนามัยโลก ภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO-SEARO), คณะกรรมการอาหารและยา, สถาบันวิจัยและพัฒนา องค์การเภสัชกรรม, เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ ร่วมสัมมนา
5 ตุลาคม 2550	นพ.มงคล ณ สงขลา เปิดเผยว่า คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้สิทธิบัตรโดยรัฐ (ซีแอล) มีมติให้เริ่มต้นเจรจาต่อรองราคากับบริษัทเจ้าของสิทธิบัตร ยารักษาโรคมะเร็ง 4 รายการ คือ อิมาทินิบ (Imatinib), โดซีแท็กเซล (Docetaxel), เออร์โลทินิบ (Erlotinib) และ เล็ทโทรโซล (Letrozole) ซึ่งเป็นยาในกลุ่มที่ประชาชนในระบบหลักประกันสุขภาพเข้าไม่ถึง หากสามารถตกลงกันได้ ก็จะไม่มีการทำซีแอลยาดังนั้นๆ แต่หากเจรจาไม่สำเร็จ กระทรวงสาธารณสุขก็จะพิจารณาประกาศซีแอลทันที
18 ตุลาคม 2550	แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ กลุ่มศึกษาปัญหายา เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ประเทศไทย ภาคประชาชนด้านสุขภาพ ได้ร่วมกันออกแถลงการณ์เพื่อเรียกร้องให้พรรคการเมืองมีนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าถึงยาและบริการสุขภาพที่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
21-23 พฤศจิกายน 2550	คคส. ร่วมกับเครือข่าย จัดการประชุมนานาชาติ International Conference on Compulsory Licensing: Innovation and Access for All มีการถ่ายทอดสดไปทั่วโลกทางอินเทอร์เน็ต โดยที่ประชุมได้มีมติร่วมกันจัดทำ “คำประกาศกรุงเทพ ว่าด้วยการใช้สิทธิตามสิทธิบัตร: นวัตกรรม และการเข้าถึงยาอย่างถ้วนหน้า”
30 พฤศจิกายน 2550	องค์การอ็อกซ์แฟม ประจำประเทศไทย เผยไม่เห็นด้วย หากรัฐบาลไทยจะยอมรับการบริจาคยาจากบริษัทฯ และจะไม่ประกาศบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตร (ซีแอล) เพราะถือว่าเป็นการแก้ไขปัญหการเข้าถึงยาที่ไม่ยั่งยืน
30 มกราคม 2551	นพ.มงคล ณ สงขลา เปิดเผยว่า ได้ลงนามประกาศใช้ สิทธิเหนือสิทธิบัตร (ซีแอล) ในยารักษาโรคมะเร็งไปแล้ว ขณะที่สมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ (PReMa ฟรีมา) ได้ออกแถลงการณ์คัดค้านการทำซีแอลของ กระทรวงสาธารณสุขต่อยารักษาโรคมะเร็ง 4 รายการ
7 กุมภาพันธ์ 2551	นายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในรัฐบาลพรรคพลังประชาชน ให้สัมภาษณ์ ก่อนมอบนโยบายว่าจะรื้อบททวนเรื่องการทำซีแอลยารักษาโรคมะเร็ง
9 กุมภาพันธ์ 2551	นายนิมิตร เทียนอุดม ผู้อำนวยการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ และตัวแทนกลุ่มเครือข่ายโรคเรื้อรัง มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และคณะกรรมการองค์กรพัฒนาด้านเอดส์ (กพอ.) ประมาณ 50 คน ได้เข้าชี้แจงเรื่องซีแอลกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายไชยา สะสมทรัพย์) ด้านรัฐมนตรียืนยันยังไม่เลิกซีแอลยารักษาโรคมะเร็ง แต่ชี้แจงว่าแค่ ‘ทบทวน’



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
11 กุมภาพันธ์ 2551	นายกสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ (พรีม่า) เปิดเผยว่าจะไปขอเข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยบอกว่ารู้สึกยินดีที่รัฐมนตรีกระทรวงว่าการสาธารณสุขมีนโยบายทบทวนซีแอลยารักษาโรคมะเร็ง
22 กุมภาพันธ์ 2551	คคส. จัดการเสวนาวิชาการเรื่อง “ซีแอล: กฎหมาย การค้า และสุขภาพ”
มีนาคม 2551	คคส. จัดพิมพ์หนังสือฉบับประชาชน สิทธิ (ชีวิต) เหนือสิทธิบัตรยา: ซีแอลของคนไทย จำนวนทั้งหมด 6,000 เล่ม พร้อม CD สารคดีโทรทัศน์เพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับประชาชนในการจัดเวทีสาธารณะ
25-29 สิงหาคม 2551	คคส. ร่วมกับ Health Action International Asia-Pacific in collaboration (HAI-AP) และเครือข่าย จัดงานประชุมนานาชาติ Asia Pacific Consultation on FTAs and their Impact on Access to Medicinal Drugs ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ
4 มีนาคม 2552	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีในรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ แถลงว่าได้ปรับท่าทีกับทูตสหรัฐฯ แล้ว และรัฐบาลไทยดำเนินการเรื่องซีแอลยาภายใต้กรอบ “WTO” หากสหรัฐอเมริกายังดิ่งดัน จะได้รับแรงกดดันจากสังคมไทยและนานาชาติ และยืนยันซีแอลถูกต้องโปร่งใสตามหลักสากล ไม่ผิดกฎหมาย
31 มีนาคม 2552	คคส. จัดการประชุม เรื่อง “กฎหมายเพื่อการเข้าถึงยา: เวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ฟิลิปปินส์-ไทย” ที่โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ





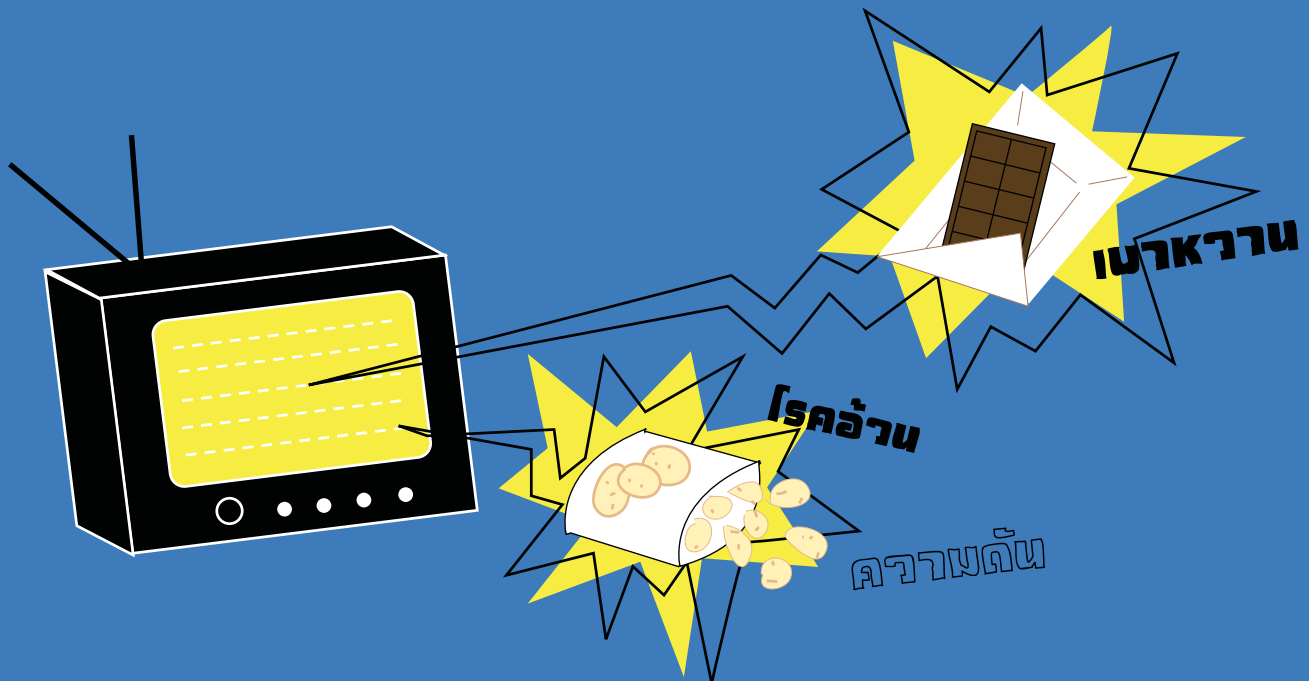
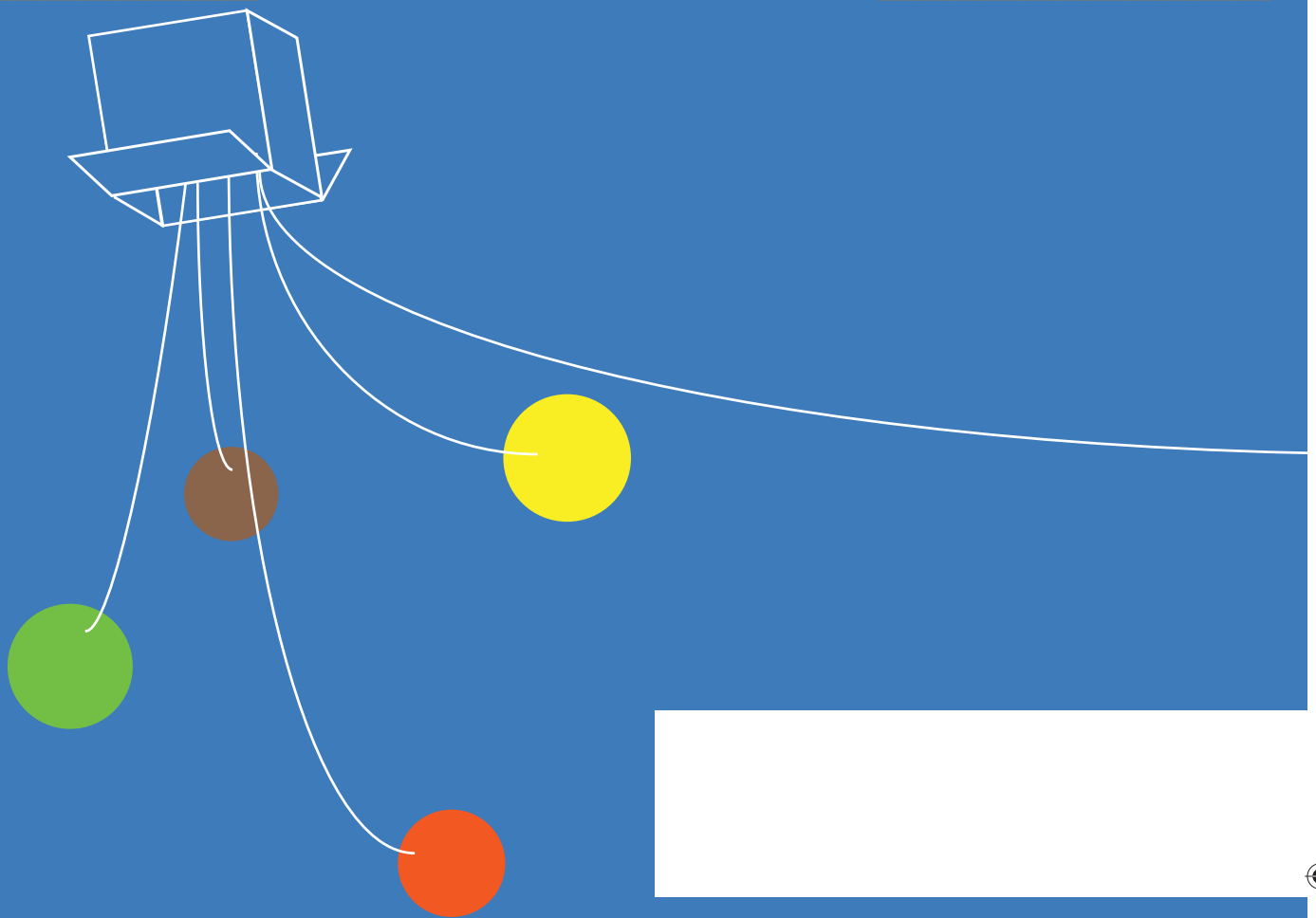
เครือข่ายผู้ติดเชื้อร่วมกับเครือข่ายผู้ป่วยเรื้อรัง (จิตเวช ไต มะเร็ง) ไป
คัดค้านการทบทวนซีแอลที่หน้าทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์
2551 ช่วงประชุม ครม.

คุณคำชีวิต สิทธิผู้บริโภค



การประชุม International Conference on Compulsory Licensing :
Innovation and Access for all 21-23 พฤศจิกายน 2550





2

การควบคุมโฆษณาที่มีผลกระทบต่อเด็ก

ความเป็นมา

เส้นทางในการทำงานอันนำไปสู่การควบคุมโฆษณาที่มีผลกระทบต่อเด็กในปัจจุบันนั้นมีเส้นทางที่ค่อนข้างยาวนาน มีหลายหลากองค์กรเข้ามามีส่วนร่วม ในส่วนของแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) นั้นได้เริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในเส้นทางดังกล่าวอย่างชัดเจน จากการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นขององค์กรผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา 57: กรณีขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2548 ซึ่งจัดขึ้น ณ อาคารรัฐสภา 2 โดยในการจัดประชุมครั้งนั้นมีภาคีเข้าร่วมจำนวนมาก ได้แก่ อนุกรรมการการศึกษาและติดตามการคุ้มครองผู้บริโภคในคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล สหพันธ์องค์กรคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (มพบ.) เครือข่ายเด็กไทยไม่กินหวาน เครือข่าย

องค์กรด้านเด็ก กรมอนามัย รายการเสียงผู้บริโภค และสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ซึ่งได้ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาการโฆษณาที่สำคัญคือ

1. คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ต้องควบคุมการโฆษณาให้มีความถูกต้องเหมาะสมในด้านช่วงเวลา สาระ และวิธีการนำเสนอ
2. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์และเอื้อต่อการคุ้มครองผู้บริโภค
3. ให้มีการทำฉลากโภชนาการขนมเด็กที่ชัดเจน เข้าใจง่าย
4. บังคับให้ขนมทุกชนิดต้องแสดงฉลากโภชนาการ
5. ขนมบางประเภทควรจะต้องมีคำเตือน
6. ตัวอักษรบนฉลากควรจะต้องอ่านได้ง่าย



2.

การดำเนินงาน

จากนั้นมีการจัดเวทีต่างๆ ตามมาเป็นระยะ เช่น เวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภค “กรณีขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย” ณ สถานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สป.) เมื่อ 23 พฤษภาคม 2549 มหกรรมสู่เพื่อแม่ ตอนเด็กฉลาด ช่วยแม่ดูแลลูก ณ เดอะมอลล์งามวงศ์วาน เมื่อ 26-28 พฤษภาคม 2549 เป็นต้น สำหรับข้อเสนอจากเวทีที่มีหลายมาตรการที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณา คือ

- ให้อัยการ โดย อัย. และ สคบ. ร่วมวางมาตรการจำกัดการโฆษณาอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพเด็ก รวมทั้งควบคุมการโฆษณาให้มีความถูกต้องเหมาะสมในด้านช่วงเวลา สาร และวิธีการนำเสนอ

- ภาครัฐควรมีมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังในเรื่องฉลาก การควบคุมการผลิตอย่างมีคุณภาพ และที่สำคัญคือเรื่องของการควบคุมการออกสื่อของขนม โดยเฉพาะประเด็นการห้ามใช้เด็กเป็นผู้นำเสนอสินค้า (presenter) และการโฆษณาที่จะจูงใจเด็กอายุแรกเกิดถึง 13 ปี เพราะว่าสื่อนั้นมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเด็ก

- มีการจำกัดการโฆษณาขนมเด็กในช่วงระหว่างอายุ 0 ถึง 13 ปี

- ผู้ผลิตและบริษัทโฆษณาขนมกรุบกรอบควรตระหนักว่าเด็กคือทรัพยากรที่สำคัญของสังคมที่จะเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในวันข้างหน้า

หน้า อย่าใช้เด็กเป็นจุดขายสินค้าหรือเป็นเพียงเหยื่อหรือเครื่องมือทางการตลาดที่เพิ่มมูลค่าหรือส่วนแบ่งทางการตลาดของผู้ผลิต นักการตลาด และนักโฆษณาเท่านั้น การโฆษณาควรอยู่ในขอบเขตที่ไม่ก่อให้เกิดการกระตุ้นให้เกิดการบริโภคจนถึงระดับที่ก่อผลเสียต่อสุขภาพ

จากมาตรการดังกล่าวนำไปสู่เวทีอีกหลายเวที เพื่อขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดมาตรการควบคุมการโฆษณาที่มีผลกระทบต่อเด็ก เช่น เวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภค “กรณีโฆษณาขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย” ณ สถานที่ปรึกษา เมื่อ 26 กรกฎาคม 2549 ผลการประชุมได้ข้อเสนอในการแก้ปัญหาต่อหน่วยงานและองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อเสนอต่อรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1 ให้อัยการออกกฎหมายในการควบคุมการโฆษณาที่ทำการโฆษณาต่อเด็กทั้งในเรื่องรูปแบบ วิธีการ เนื้อหาในการโฆษณา เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็ก

1.2 ควรมีการปรับปรุงกฎหมายทั้งของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการควบคุม กำกับดูแลด้านการโฆษณาขนมเด็กในทุกรูปแบบ



1.3 ควรจำกัดเวลาการโฆษณาขนมเด็ก ในรายการเด็ก และหาวิธีสนับสนุนรายการเด็กที่ดี จากวิธีอื่นๆ นอกจากรายได้จากการโฆษณาเพียงอย่างเดียว

2. ข้อเสนอต่อผู้ประกอบการ

2.1 ผู้ประกอบการควรตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสุขภาพเด็กอันเนื่องมาจากการโฆษณา และการส่งเสริมการขาย

2.2 ผู้ประกอบการควรมีจริยธรรมในการทำการโฆษณาและมีการกำกับดูแลตนเอง (Self Regulation) ในการผลิตสื่อโฆษณาให้ออกมาในรูปแบบที่เหมาะสมและคุ้มครองสิทธิของเด็ก

3. ข้อเสนอต่อภาคประชาชน

3.1 เครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครองควรมีการผลักดันให้เกิดการควบคุมการโฆษณาขนมเด็ก

4. ข้อเสนอต่อโรงเรียน

4.1 มีการให้ความรู้ต่อเด็กในการวิเคราะห์สื่อต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก

29 พฤศจิกายน 2549 คคส. ร่วมกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ร่วมกันจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นขององค์กรผู้บริโภคอีกครั้ง จากนั้นจึงได้สรุปข้อเสนอจากทุกเวทีเพื่อนำเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “ปัญหาขนมเด็กกับสุขภาพเด็ก” ต่อนายกรัฐมนตรี โดยคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค

เป็นผู้ดำเนินการ จากนั้นคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเรื่องปัญหาขนมเด็กกับสุขภาพ ในวันที่ 3 เมษายน 2550

5 กรกฎาคม 2550 คคส. เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประชุมติดตามงานตามมติคณะรัฐมนตรี สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กำลังจัดทำประกาศฉลากโภชนาการและสัญลักษณ์

- สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกคำสั่งจัดการจำหน่ายขนมกรุบกรอบในโรงเรียนทั่วประเทศแล้ว

- กรมอนามัยกำลังดำเนินการส่งเสริมขนมเด็กที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ยังไม่สามารถใช้ พ.ร.บ.อาหาร และ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค ดำเนินการแก้ไขได้

- กรมประชาสัมพันธ์ยังไม่ได้กำหนดมาตรการใดๆ

โดยกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องการโฆษณา ยังไม่มีการดำเนินการใดๆ จึงมีการจัดเวทีขึ้นอีกหลายครั้ง ได้แก่ สัมมนาเรื่อง “ถึงเวลาควบคุมโฆษณาขนมเด็กแล้วหรือยัง” ณ โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 2 สิงหาคม 2550 และสัมมนาเรื่อง “โฆษณาขนมเด็ก เพื่อเด็ก หรือเพื่อใคร” ณ โรงแรมเอเชีย ราชเทวี 14 สิงหาคม 2550 ร่วมกับการสื่อสารข้อมูลดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน



ทั่วไป และสื่อมวลชน เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาการโฆษณาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคของเด็กไทยและเด็กทั่วโลก และสนับสนุนการควบคุมการโฆษณาและการทำการตลาดอาหารต่อเด็ก นำไปสู่มติเห็นชอบของคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) ในการออกประกาศกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์โฆษณาที่มีผลต่อเด็ก และเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในที่สุด

จากการทำงานอย่างต่อเนื่องนี้ แผนงานฯ ได้ร่วมกับภาคีเครือข่าย จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กรภายในและต่างประเทศ รวมทั้งภาคประชาสังคม ในประเด็นการเคลื่อนย้ายของอาหารในตลาดโลก รวมทั้งควบคุมการทำการตลาดของอาหารที่มีพลังงานสูง แต่คุณค่าทางโภชนาการต่ำ และนำไปสู่การขอความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ในการจัดประชุมนานาชาติ ASEAN Conference on Marketing of Food to Children ในวันที่ 28-29 กุมภาพันธ์ 2551 และประกาศ The Bangkok Call to Action

3.

ผลการดำเนินงาน

3.1 ด้านการผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย

3.1.1 ร่วมกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สป.) และเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค จัดเวทีจำลององค์การอิสระผู้บริโภค จำนวน 3 ครั้ง เพื่อรับฟังความเห็นของเครือข่ายผู้บริโภค องค์กรพัฒนาเอกชน และนักวิชาการ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค นำไปสู่การจัดทำความเห็นและข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่อง “ปัญหาขนมเด็กกับสุขภาพเด็ก” เสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2550 ต่อมาวันที่ 23 มกราคม 2550 รองนายกรัฐมนตรี (นายโฆสิต ปั้นเปี่ยม

รัฐ) แจ้งแก่ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สป.) ว่าได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

3.1.2 คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการควบคุมการตลาดนมเด็ก

3.1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขอความร่วมมือโรงเรียนในการงดจำหน่ายนม



กรอบกรอบในโรงเรียนทั่วประเทศ

3.1.4 กระทรวงสาธารณสุขออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 305) พ.ศ. 2550 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารสำเร็จรูปที่พร้อมบริโภคทันทีบางชนิด

3.1.5 กรมประชาสัมพันธ์ออกประกาศเรื่อง “หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและบริการธุรกิจทางวิทยุโทรทัศน์ที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน” เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2551 และมีผลบังคับใช้วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นต้นไป

3.1.6 เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศที่ได้เข้าร่วมประชุมกว่า 150 คน ในการประชุมนานาชาติว่าด้วยเรื่องการตลาดอาหารเด็ก ณ กรุงเทพมหานคร (ASEAN Conference on Marketing of Food to Children) วันที่ 28-29 กุมภาพันธ์ 2551 ได้มีมติร่วมกันใน “ประกาศกรุงเทพ” (The Bangkok Call to Action)

3.2 ด้านการสร้างความรู้และสื่อสารกับสังคม

3.2.1 สนับสนุนและร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จัดทำโครงการ อย.น้อยทั้ง 76 จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมและสื่อสารความรู้เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคเรื่องขนมเด็กในโรงเรียน

3.2.2 ผลักดันให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดทำโครงการโรงเรียนปลอดขนมไร้คุณค่า

3.2.3 สื่อสารกับสาธารณะด้วยการจัดสัมมนาวิชาการ การเป็นวิทยากรร่วมงานสัมมนาวิชาการ และเผยแพร่ความรู้ผ่านบทความในจดหมายข่าว คคส. การแปลหนังสือ เป็นต้น



ลำดับเหตุการณ์

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
พฤษภาคม 2547	คคส. ศึกษาการสัมมนาเรื่อง “เด็กไทยรู้ทัน” ของเครือข่ายเด็กไทยรู้ทัน เพื่อร่วมกันสานต่อการดำเนินงาน แต่เครือข่ายเด็กไทยรู้ทันปิดโครงการและยุติการดำเนินงาน
พฤษภาคม 2547	ผศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์ ร่วมประชุมสร้างเสริมสุขภาพนานาชาติ ประเทศออสเตรเลีย และได้เอกสารของ CFAC เรื่อง “Children’s health or corporate wealth?: The case for banning television food advertising to children”
ธันวาคม 2547	คคส. แปลหนังสือของ CFAC เรื่อง “สุขภาพของเด็กไทย หรือ ความร่ำรวยของบริษัท กรณีการประกาศห้ามโฆษณาอาหารทางโทรทัศน์
6 มกราคม 2548	คคส. และเครือข่าย จัดเวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภค “กรณีขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย” ได้ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหากลไกโฆษณา เช่น มาตรการการควบคุมโฆษณา การทำฉลากโภชนาการขนมเด็ก
27 เมษายน 2548	คคส. สนับสนุนเครือข่ายผู้บริโภคภาคเหนือตอนบน ร่วมกับ สคบ. จัดงานประชุม “วันคุ้มครองผู้บริโภคไทยอย่าให้ใครมาเอาเปรียบ” เพื่อนำเสนอปัญหาจากขนมเด็ก อิทธิพลของการโฆษณา และการจัด “แพชั่นขนมเด็ก”
พฤษภาคม 2548	คคส. สนับสนุนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จัดทำโครงการ อย. น้อย ปี 2548 โดยมุ่งเน้นการคุ้มครองผู้บริโภคเรื่องขนมเด็กในโรงเรียน



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
มีนาคม 2549	คคส. สนับสนุนมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญจัดทำ ABAC Poll สสำรวจความคิดและพฤติกรรมผู้บริโภคของเยาวชน: กรณีศึกษาเด็กที่เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กได้ค่าใช้จ่ายไปโรงเรียนวันละประมาณ 64.81 บาท ส่วนใหญ่ใช้เงินซื้อขนมกรุบกรอบและเครื่องดื่มซึ่งไม่มีประโยชน์ต่อร่างกายถึงวันละเกือบ 50 บาท โดยซื้อขนมกรุบกรอบวันละ 26-30 บาท น้ำหวานและน้ำอัดลมประมาณ 19 บาท ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกซื้อ คือ เด็ก ร้อยละ 39.5 ยอมรับจะเลือกซื้อของที่เห็นโฆษณาทางโทรทัศน์ เด็กร้อยละ 37.4 บอกว่าถ้าเห็นโฆษณาขนมกรุบกรอบก็อยากซื้อขนมทันที มีเด็กมากถึงร้อยละ 63.8 เลือกซื้อของเพราะลดราคา ร้อยละ 23.2 ซื้อเพราะอยากได้ของแถม ร้อยละ 16.4 ซื้อตามเพื่อน ค่านิยมในการเลือกบริโภคของเด็กก็น่าวิตก พบว่าในรอบ 1 เดือน เด็กร้อยละ 63.1 เคยซื้อของเพราะอยากได้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ร้อยละ 41.7 ไม่ได้ซื้ออาหารที่เป็นประโยชน์ แต่ซื้อเพราะอร่อยถูกปาก ร้อยละ 29.7 ซื้อเพราะความอยากได้
เมษายน-มิถุนายน 2549	จดหมายข่าว คคส. (ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ม.ค.-เม.ย. 2548) นำเสนอบทความ “5 แนวทางกอบกู้สุขภาพเด็กไทยจากภัยขนมขบเคี้ยว” โดย รศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
2-5 พฤษภาคม 2549	รศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์ เข้าร่วมประชุมผู้เชี่ยวชาญและ ร่วมนำเสนอเรื่อง Awareness on Kid's Snack Advertis- ing ในการประชุม WHO Forum and Technical Meeting on marketing food and non-alcoholic beverage to children ณ ประเทศนอร์เวย์ และได้เอกสาร Uneven dietary development เขียนโดย Dr. Corinna Hawkes
23 พฤษภาคม 2549	คคส. จัดเวทีระดมสมองร่วมกับ สพฐ. อย. ครูแกนนำ อย. น้อย เสนอความเป็นไปได้ในการจัดทำเครือข่าย จัดการความรู้เพื่อสุขภาวะนักเรียน “โครงการโรงเรียน ปลอดขนมไร้คุณค่า”
23 พฤษภาคม 2549	คคส. และเครือข่าย จัดเวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้ บริโภคตาม “กรณีขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย” ณ สภา ที่ปรึกษา เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากเครือข่ายคุ้มครอง ผู้บริโภคด้านสุขภาพ เครือข่ายด้านเด็ก เครือข่าย ครอบครัว เกี่ยวกับสถานการณ์และผลกระทบกรณีขนม เด็กกับสุขภาพเด็กไทย แสวงหาความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐและองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพของเด็กจากการบริโภคขนม กรุบกรอบและน้ำอัดลม รวมทั้งนำเสนอนโยบายและ มาตรการคุ้มครองผู้บริโภคต่อรัฐบาลและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
26-28 พฤษภาคม 2549	คคส. ร่วมกับ สคบ. สสส. มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว เด็กไทยไม่กินหวาน มพป. และบริษัทเวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนต์ จัดงานมหกรรมสู้เพื่อแม่ ตอน “เด็กฉลาด ช่วยแม่ฉลาด” เพื่อเผยแพร่และรณรงค์ แก้ไขปัญหาขนมเด็กที่ให้พลังงานสูง แต่คุณค่าทาง โภชนาการต่ำ (EDNP)



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
30 พฤษภาคม 2549	คคส. ร่วมกับเครือข่าย สสส. เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและเลขาธิการรัฐมนตรีเพื่อเสนอให้ใช้พระราชบัญญัติอาหารในการคุ้มครองผู้บริโภคเด็กต่อกรณีปัญหาขนมเด็ก และยื่นหนังสือเรื่อง “การควบคุมฉลาก”
มิถุนายน-กรกฎาคม 2549	คคส. รับสมัครเครือข่าย “โรงเรียนปลอดขนมไร้คุณค่า” โดยเดินทางไปสัมมนาที่ครูแกนนำ อย. น้อย 4 ภาค
14 มิถุนายน 2549	คคส. ร่วมกับ อย. ประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้กฎหมายแก้ไขปัญหาขนมเด็ก และการควบคุมอาหารสำหรับเด็ก โดยการควบคุมฉลากและโฆษณา ตามพระราชบัญญัติอาหาร และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค
กรกฎาคม-กันยายน 2549	จดหมายข่าว คคส. (ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เม.ย.-มิ.ย. 2549) นำเสนอบทความ “พาเด็กไทยไปให้พ้นวิถี ‘กิน-ดื่มมหาภัย’ โดย กองบรรณาธิการ “กฎหมาย’ อาวุธสยบภัยขนมเด็ก” โดย ผศ.วรรณ ศรีวิริยานุภาพ “เดือนคนไทย ระวังภัย ‘ขยะ’ ข้ามชาติ” โดย ภญ.สรโรจน์ สุขมลสันต์ “ก๋อหวอด ขบวนการ ร.ร. ปลอดขนมไร้คุณค่า” โดย วรัญญา เชื้อคำสด
5, 8, 18 กรกฎาคม 2549	คคส. ร่วมกับเครือข่าย สสส. ประชุมกับเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเสนอให้มีหน่วยจัดการด้านสุขภาวะนักเรียน และหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหอาหารที่ให้พลังงานสูงแต่คุณค่าทางโภชนาการต่ำ (EDNP) ในโรงเรียน



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
26 กรกฎาคม 2549	คคส. และสภาที่ปรึกษาฯ จัดเวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภค “กรณีโฆษณาขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย” ณ สภาที่ปรึกษาฯ (1) เพื่อเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นขององค์กรผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 57 (2) เพื่อรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อโฆษณาขนมเด็กจากเครือข่ายผู้บริโภคด้านสุขภาพ เครือข่ายด้านเด็ก เครือข่ายครอบครัว และเครือข่ายสื่อ (3) เพื่อแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาโฆษณาขนมเด็กเพื่อนำเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กันยายน 2549	คคส. จัดพิมพ์หนังสือแปล เรื่อง การพัฒนาทางโภชนาการที่ไม่เท่าเทียมกัน: ความเชื่อมโยงของนโยบายและกระบวนการโลกาภิวัตน์ กับการเปลี่ยนผ่านทางโภชนาการ โรคอ้วน และโรคเรื้อรังอันเนื่องมาจากอาหาร
28 กันยายน 2549	คคส. นำเสนอสรุปเวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 57: กรณีโฆษณาขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย ในที่ประชุมคณะทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาการโฆษณาขนมเด็ก
ตุลาคม-ธันวาคม 2549	จดหมายข่าว คคส. (ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 ต.ค.-ธ.ค. 2549) นำเสนอบทความ “ภัยเงียบที่ผู้ปกครองต้องระวัง” โดย จุฬาทิพย์ แสนจันทร์ “คลีปปรากฏการณ์ ขนมถุงสะท้อนโลก” โดย นพวรรณ สิริเวชกุล และ “เด็กไทยยังเสี่ยงภัยจากขนมเด็ก” โดย แม่หมากขุม



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
29 พฤศจิกายน 2549	คคส. ร่วมกับสภาที่ปรึกษาฯ จัดเวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภคร่วม “กรณีปกป้องเด็กไทยจากการโฆษณาขนมเด็ก” ณ สภาที่ปรึกษาฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อโฆษณาขนมเด็กจากองค์กรผู้บริโภค นักวิชาการ องค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนและหาแนวทางปกป้องเด็กไทยจากการโฆษณาขนมเด็ก
7 ธันวาคม 2549	คคส. นำเสนอสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “ปัญหาขนมเด็ก กับสุขภาพเด็กไทย” ให้คณะกรรมการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
21 ธันวาคม 2549	สป. มีมติให้เสนอเรื่อง “ปัญหาขนมเด็ก กับสุขภาพเด็กไทย” เป็นความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ในประเด็นการแสดงฉลากโภชนาการ การควบคุมการทำการตลาด และโฆษณาขนมเด็ก
28 ธันวาคม 2549	คคส. ร่วมกับเครือข่ายของ สสส. เข้าพบเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อเสนอให้มีการแก้ปัญหาเรื่องฉลากขนมเด็ก
4 มกราคม 2550	ประธานสภาที่ปรึกษาฯ (ดร.โคทม อารียา) มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
23 มกราคม 2550	สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แจ้งว่ามอบกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
12 กุมภาพันธ์ 2550	ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยด้านอาหาร กระทรวงสาธารณสุข ประชุมรับฟังความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
28 กุมภาพันธ์ 2550	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแจ้งผลการพิจารณาต่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
3 เมษายน 2550	คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเรื่อง ปัญหานมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย ตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค รับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
5 เมษายน 2550	สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี
18 พฤษภาคม 2550	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เครือข่ายเด็กไทยไม่กินหวาน และ คคส. เห็นร่วมกันว่า ปัญหาฉลากเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำควบคู่ไปกับการทำงานเชิงรุกในโรงเรียนและการควบคุมการโฆษณาโดยยืนยันว่ารูปแบบฉลากที่ใช้สัญลักษณ์สี เขียว เหลือง แดง เหมาะสมมากที่สุด
22 พฤษภาคม 2550	เครือข่ายนักวิชาการได้เข้าพบรองเลขาธิการ อย. เพื่อยืนยันการใช้สัญลักษณ์สีที่ฉลากขนม ซึ่งได้รับการตอบรับว่าจะนำไปพิจารณา โดยเริ่มจากอาหารประเภทที่เป็นปัญหาหลักทางด้านโภชนาการ ได้แก่ มันฝรั่งทอด หรืออบกรอบ ข้าวโพดทอดหรืออบกรอบ ข้าวเกรียบที่ทำจากแป้งประเภทต่าง ๆ ขึ้นรูป ขนมปังกรอบ และเวเฟอร์สอด้ไส้



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
10-15 มิถุนายน 2550	รศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์ ร่วมประชุม The 19 th IUHPE World Conference on Health Promotion and Health Education ณ แวนคูเวอร์ แคนาดา และนำเสนอผลงานเรื่อง Intensity of Advertising Food for Kids during Weekend Cartoon Program in Television
กรกฎาคม-กันยายน 2550	จดหมายข่าว คคส. (ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 ก.ค.-ก.ย. 2550) เสนอบทความ “ปัญหาขนมเด็กกับเนวรุคที่หยุดไม่อยู่” และ “นทานามาตรการควบคุมโฆษณาในโลกสินค้าสำหรับเด็ก” โดย กองบรรณาธิการ
5 กรกฎาคม 2550	คคส. ร่วมกับคณะทำงานด้านคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และโครงการรณรงค์เพื่อเด็กไทยไม่กินหวาน จัดประชุมติดตามความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “ปัญหาขนมเด็กกับสุขภาพเด็ก”
6 กรกฎาคม 2550	สมาคมโฆษณารัฐกิจแห่งประเทศไทยส่งหนังสือถึงอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง การโฆษณาขนมเด็ก พร้อม “แนวทางการโฆษณาสินค้าสำหรับเด็ก”
9 กรกฎาคม 2550	คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) มีมติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์”



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
12-13 กรกฎาคม 2550	รศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์ เป็นวิทยากรและร่วมประชุม “Establishment of Independent Consumer Protection Body for Southeast Asian Countries” เพื่อร่วมมือในการจัดตั้งสภาผู้บริโภคอาเซียน แลกเปลี่ยนประสบการณ์การคุ้มครองผู้บริโภค มาตรการการควบคุมการตลาดขนมเด็ก ร่วมแถลงข่าวการก่อตั้งสภาผู้บริโภคภูมิภาคอาเซียน และการควบคุมโฆษณาขนมเด็กในประเทศไทย
13 กรกฎาคม 2550	ประธาน กกช. (นายไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม รองนายกรัฐมนตรี) มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
20 กรกฎาคม 2550	การประชุม “คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์” ครั้งที่ 1 ซึ่งมีมติเห็นชอบดังนี้ 1. ให้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวันที่ 3 สิงหาคม 2550 ณ กรมประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย สถานีโทรทัศน์ทั้ง 6 สถานี องค์กรเครือข่ายผู้บริโภค และนักวิชาการ 2. ให้มีการร่างประกาศหลักเกณฑ์การโฆษณาขนมเด็กทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งจะเสนอต่อ กกช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และออกเป็นประกาศกรมประชาสัมพันธ์ 3. ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เรื่องการพิจารณาอนุญาตอาหารและเครื่องดื่มที่มีปริมาณไขมัน เกลือ และน้ำตาลสูง (HFSS)



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
2 สิงหาคม 2550	คคส. ร่วมกับมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว จัดสัมมนา เรื่อง “ถึงเวลาควบคุมโฆษณาสำหรับเด็กแล้วหรือยัง” ณ โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ประกอบด้วย นักวิชาการ เครือข่ายผู้ปกครอง และสื่อมวลชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรื่อง ผลกระทบของการโฆษณาในรายการโทรทัศน์ที่มีผลต่อ พฤติกรรมการบริโภคของเด็ก
3 สิงหาคม 2550	การประชุม “คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การ โฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจาย เสียงและวิทยุโทรทัศน์” ครั้งที่ 2 มีมติเห็นชอบให้นำ ข้อเสนอจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ ประกอบการธุรกิจโฆษณา สถานีวิทยุโทรทัศน์ องค์การ เครือข่ายผู้บริโภค และนักวิชาการ มาจัดทำเป็นร่าง ประกาศกรมประชาสัมพันธ์ โดยมีเนื้อหาหลักดังนี้ 1. <u>มาตรการกำหนดระยะเวลาและความถี่ในการโฆษณา</u> 1.1 กำหนดระยะเวลาโฆษณาในรายการสำหรับเด็กได้ ไม่เกิน 8 นาทีต่อ 1 ชั่วโมง 1.2 ความถี่ในการโฆษณาในรายการสำหรับเด็กสำหรับ สินค้าชนิดเดียวกันไม่เกิน 2 ครั้งต่อ 1 ชั่วโมง 2. <u>มาตรการกำกับดูแลเนื้อหาโฆษณา</u> 2.1 งดการโฆษณาสำหรับเด็กโดยใช้ของเล่น ของแถม ของ แจก ของแลกซื้อ และการชิงรางวัล 2.2 งดการใช้บุคคล ดารา หุ่น ตัวการ์ตูนที่มีชื่อเสียง ในการนำเสนอสินค้า 2.3 เนื้อหาโฆษณาต้องไม่เชิญชวนให้เด็กบริโภคจนเกิน ขอบเขต หรือมีลักษณะเกินจริง 2.4 ต้องแสดงคำเตือนในการบริโภคขนมเด็กตามที่ อย.กำหนด



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
9 สิงหาคม 2550	“คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์” จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
สิงหาคม 2550	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาทำหนังสือแจ้งสำนักนายกรัฐมนตรีว่าไม่สามารถใช้กฎหมายตามพ.ร.บ.อาหารควบคุมโฆษณาขนมเด็กได้
14 สิงหาคม 2550	สัมมนาเรื่อง “โฆษณาขนมเด็ก เพื่อเด็ก หรือเพื่อใคร” ณ โรงแรมเอเชีย ราชเทวี กล่าวถึงสถานการณ์การโฆษณาในรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในช่วงที่ผ่านมาว่ามีแนวโน้มการโฆษณาที่มากขึ้น คือ 50 ครั้งต่อชั่วโมง จากเดิม 42 ครั้งต่อชั่วโมง มีรูปแบบในการจูงใจที่หลากหลายและสาระที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดมากขึ้น
15 สิงหาคม 2550	คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) มีมติเห็นชอบต่อร่างประกาศกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง “หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและบริการธุรกิจทางวิทยุโทรทัศน์ที่มีผลกระทบต่อเด็ก” ที่เสนอโดย “คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์” ซึ่งมีเนื้อหาที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการประชุมวันที่ 3 สิงหาคม 2550 คือ 1. <u>มาตรการกำหนดระยะเวลาและความถี่ในการโฆษณา</u> 1.1 กำหนดระยะเวลาโฆษณาในรายการสำหรับเด็กได้ไม่เกิน 12 นาทีต่อ 1 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นเวลาโฆษณา



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
	10 นาที และเวลาส่งเสริมการบริโภคที่ถูกต้อง 2 นาที (เดิมคณะอนุกรรมการฯ เสนอให้โฆษณาได้ไม่เกิน 8 นาที) 1.2 ความถี่ในการโฆษณาในรายการสำหรับเด็ก สำหรับสินค้าชนิดเดียวกันไม่เกิน 4 ครั้ง ต่อ 1 ชั่วโมง (เดิมคณะอนุกรรมการฯ เสนอให้ออกอากาศไม่เกิน 2 ครั้ง ต่อ 1 ชั่วโมง)
27 สิงหาคม 2550	กรมประชาสัมพันธ์จัดประชุมชี้แจงเรื่อง “หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและบริการธุรกิจทางวิทยุโทรทัศน์ที่มีผลกระทบต่อเด็ก”
27 กันยายน 2550	การประชุม “คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์” ครั้งที่ 3/2550 กับผู้ประกอบการและกลุ่มองค์กรผู้บริโภค เพื่อพิจารณาเนื้อหาว่างประกาศฯ ฉบับเพิ่มเติมปรับปรุง และเตรียมเสนอคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ” (กกช.) ให้ความเห็นชอบต่อไป
11 ธันวาคม 2550	การประชุม “คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์” ครั้งที่ 3/2550 ร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจโฆษณา ผู้ผลิตรายการ ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ และกลุ่มผู้บริโภค มีมติเห็นชอบต่อร่างประกาศกรมประชาสัมพันธ์ ที่ปรับปรุงเนื้อหาบางส่วนตามข้อเสนอแนะที่รับฟังความเห็น เพื่อเสนอต่อ กกช.พิจารณา



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
17 ธันวาคม 2550	คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) มีมติเห็นชอบต่อร่างประกาศกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง “หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและบริการธุรกิจทางวิทยุโทรทัศน์ที่มีผลกระทบต่อเด็ก” ที่มีการปรับปรุงเนื้อหาเพียงบางส่วน
18 ธันวาคม 2551	คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมติ กกช. และให้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจพิจารณาให้มีความสำคัญในการสนับสนุนรายการสำหรับเด็ก
11 มกราคม 2551	มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และภาคีเครือข่าย ร่วมยื่นจดหมายเปิดผนึกถึงนายกรัฐมนตรี ผ่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ เรื่องการออกประกาศกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง “หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและบริการธุรกิจทางวิทยุโทรทัศน์ที่มีผลกระทบต่อเด็ก”
16 มกราคม 2551	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ ประชุมเรื่องการสนับสนุนรายการเด็กของภาครัฐวิสาหกิจ
28-29 กุมภาพันธ์ 2551	คคส. และเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคนานาชาติ จัดประชุมนานาชาติ ASEAN Conference on Marketing of Food to Children และประกาศ The Bangkok Call to Action



บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ, “เด่นจาก คคส.; คคส. รุกต่อเรื่องฉลากขนม 3 สี”, จดหมายข่าว คคส. สานพลัง
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เม.ย.-มิ.ย. 2550, หน้า 3
- กองบรรณาธิการ, ภาควิชาคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมจัดงานสัปดาห์คุ้มครองผู้บริโภคไทย 2548, จดหมายข่าว
คคส. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ม.ค.-เม.ย. 2548
- คำสั่งคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ ที่ 1/2550 เรื่อง แต่งตั้งคณะ
อนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณาที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียง
และวิทยุโทรทัศน์, ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2550
- มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว และภาคี จดหมายเปิดผนึก ลงวันที่ 11 มกราคม 2551
เรื่อง การออกประกาศกรมประชาสัมพันธ์เรื่อง “หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและ
บริการธุรกิจทางวิทยุโทรทัศน์ที่มีผลกระทบต่อเด็ก” ตามมติคณะรัฐมนตรี และมติของ กกช.
- วิทยา กุลสมบูรณ์ (บรรณาธิการ), ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อกรณีขนมเด็ก เวทีรับฟังความคิดเห็น
องค์การอิสระผู้บริโภค, แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ, มีนาคม 2550
- วิทยา กุลสมบูรณ์ (บรรณาธิการ), สุขภาพของเด็กไทย หรือความร่ำรวยของบริษัท กรณีการประกาศ
ห้ามโฆษณาอาหารทางโทรทัศน์, แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ, พฤษภาคม 2549
- วิทยา กุลสมบูรณ์ (บรรณาธิการ), สรุปรายงานการสัมมนา เวทีรับฟังความคิดเห็นขององค์กรผู้บริโภค ตาม
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 57: กรณีขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย, โครงการคุ้มครอง
ผู้บริโภคด้านสุขภาพ, เมษายน 2548
- ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยด้านอาหาร กระทรวงสาธารณสุข, รายงานฉบับสมบูรณ์ ความเห็นและ
ผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเรื่อง ปัญหาขนม
เด็กกับสุขภาพเด็ก จากการประชุมรับฟังความเห็นหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง วันที่ 12
กุมภาพันธ์ 2550
- สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย หนังสือเลขที่ ส. 122/2549-2551 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2550
เรื่อง การโฆษณาขนมเด็ก
- สำนักนายกรัฐมนตรี หนังสือเลขที่ นร 0411/สร. 2/ว 188 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551 เรื่อง ขอเชิญ
ประชุมการสนับสนุนรายการเด็กของภาครัฐวิสาหกิจ



Corinna Hawkes, Uneven dietary development: linking the policies and processes of globalization with the nutrition transition, obesity and diet-related chronic diseases, Globalization and Health, Vol. 2, 28 March 2006.

Kaye Mehta, Children's health or corporate wealth?: The case for banning television food advertising to children, November 2005, Coalition on Food Advertising to Children (CFAC).

Vithaya Kulsomboon and Wanna Sriwiriyanupap, HCP Awareness on Kid's Snack Advertising, May 2006.



งานแถลงข่าว ภัยขมกรุปกรอบทำร้ายสุขภาพเด็กไทย 18 พฤษภาคม 2549

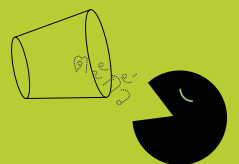
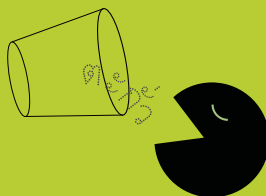
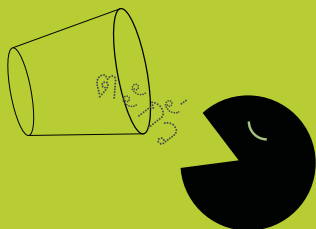
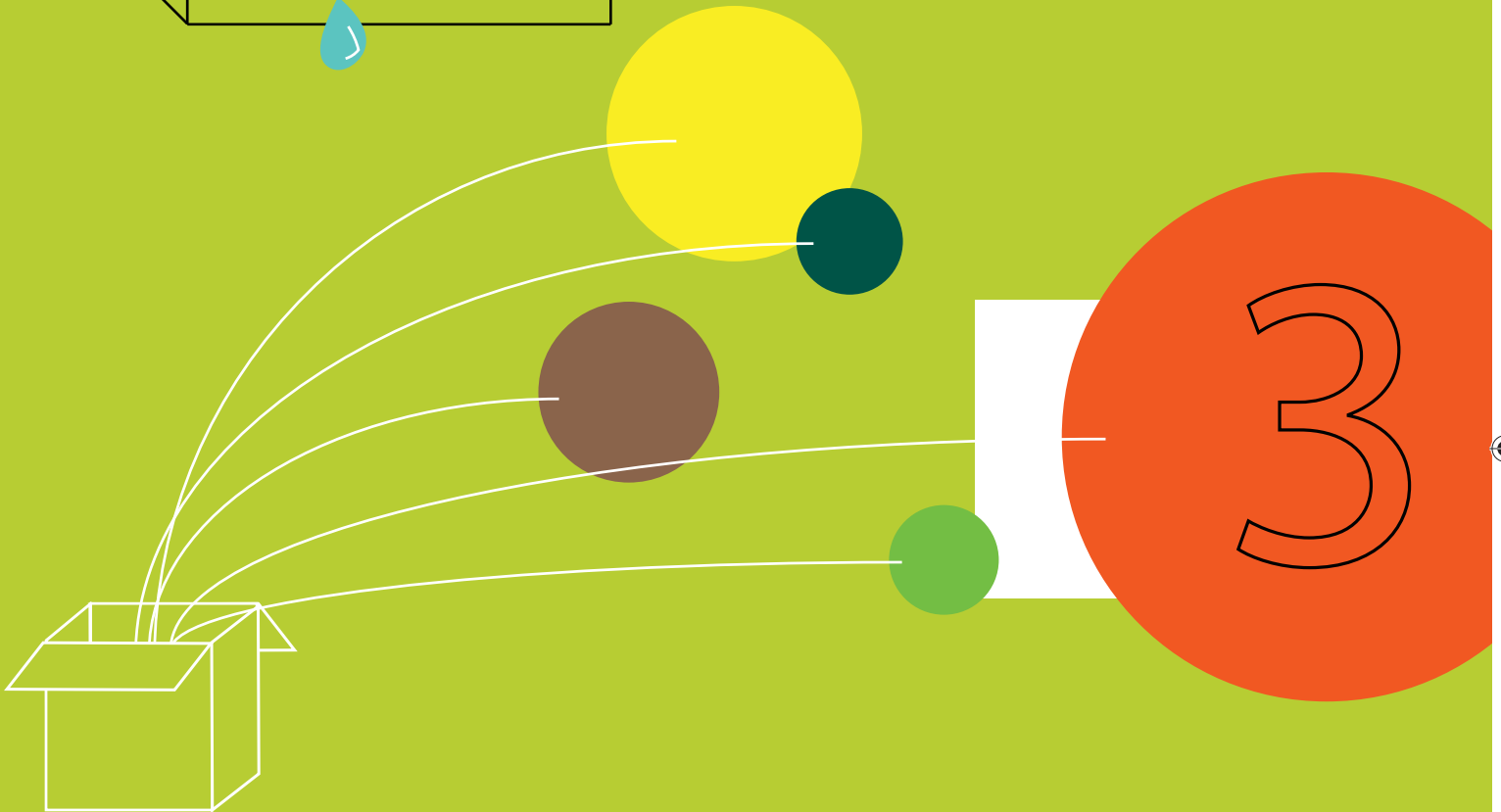
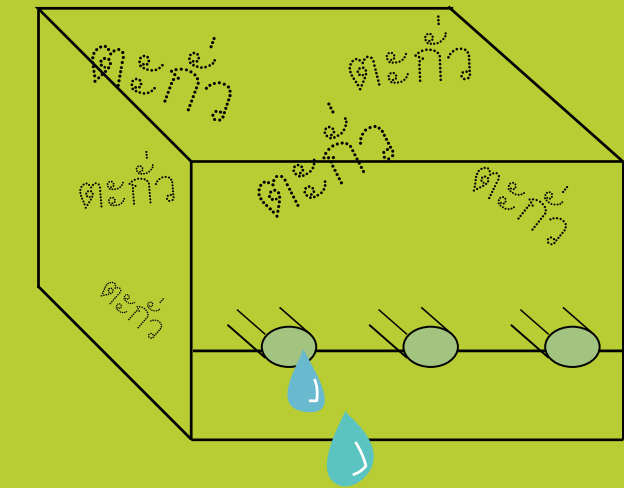


เวทีมาตรา 57 กรณีขนมเด็กกับสุขภาพเด็กไทย 23 พฤษภาคม 2549



จัดขึ้นที่ เอ็ม ซี ซี ฮอลล์







การจัดการความเสี่ยงในการบริโภค น้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วในโรงเรียน





1.

ความเป็นมา

สำนักงานแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุนศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั่วประเทศ ให้รวมเป็นเครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อจัดทำแผนงานสร้างเสริมสุขภาพของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เน้นการนำวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน การดำเนินงานในแต่ละโครงการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ (1) การศึกษาในห้องปฏิบัติการ (2) การประเมินความเสี่ยงของผลการศึกษา (3) การเตือนภัยหรือนำความรู้สู่การแก้ปัญหาในชุมชน และ (4) การส่งเสริมชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง

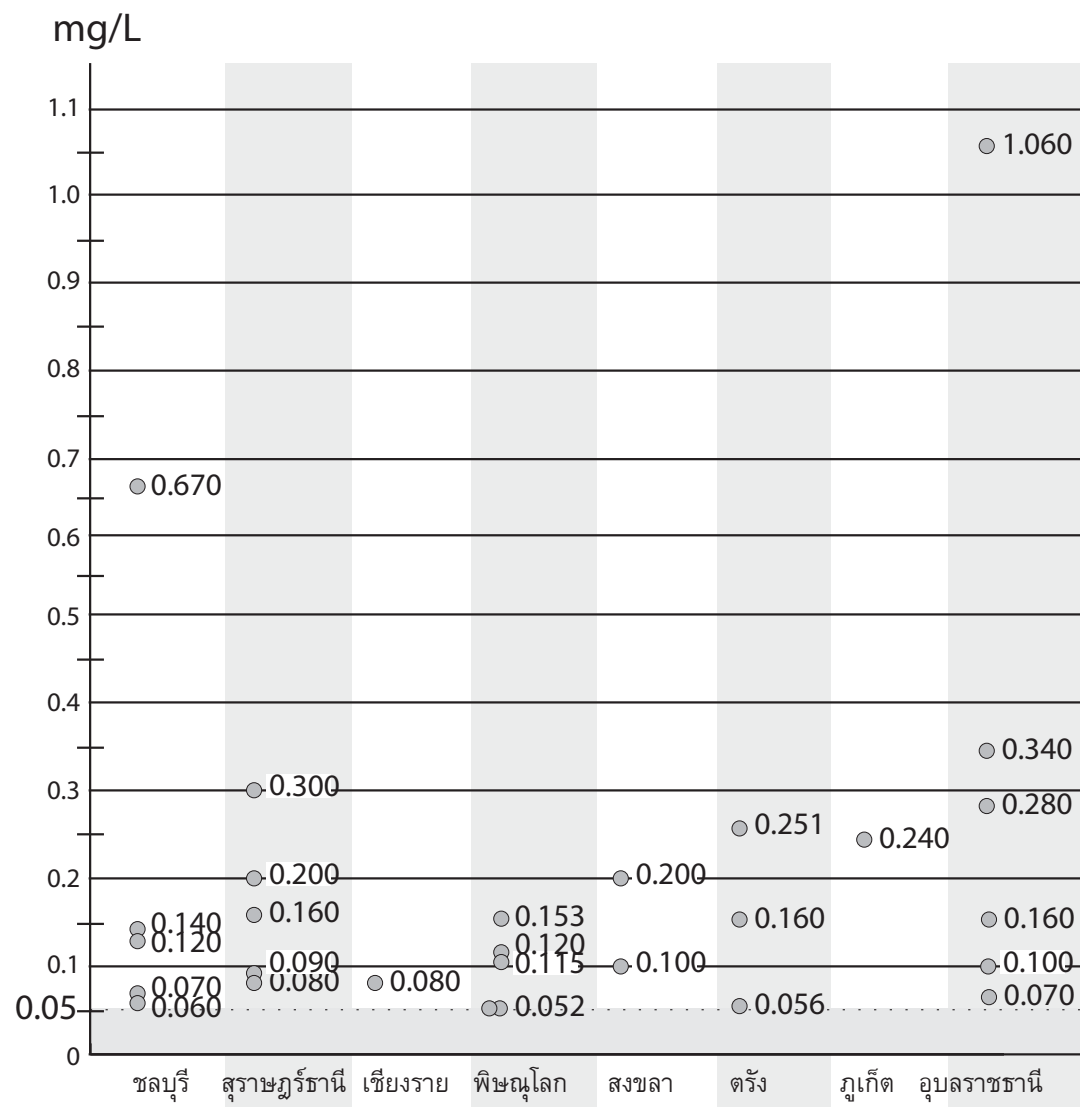
โครงการน้ำในชนบทเป็นหนึ่งในโครงการตามแผนงานสร้างเสริมสุขภาพฯ ผลการศึกษาในโครงการฯ ทำให้ทราบว่าแหล่งน้ำในโรงเรียนมีปัญหาผิดมาตรฐานด้านเคมีและจุลชีววิทยาถึงเกือบร้อยละ 70 จึงนำไปสู่การตรวจน้ำดื่มในโรงเรียนของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ (ศวก.) ผลการตรวจพบสารตะกั่วปนเปื้อนในน้ำดื่มในโรงเรียนมีปริมาณสูงกว่าปริมาณความปลอดภัยที่กำหนดคือ 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร (ดังแผนภาพที่ 1)





แผนภาพที่ 1

แสดงปริมาณสารตะกั่วปนเปื้อนในน้ำดื่ม
ของโรงเรียนในจังหวัดต่างๆ

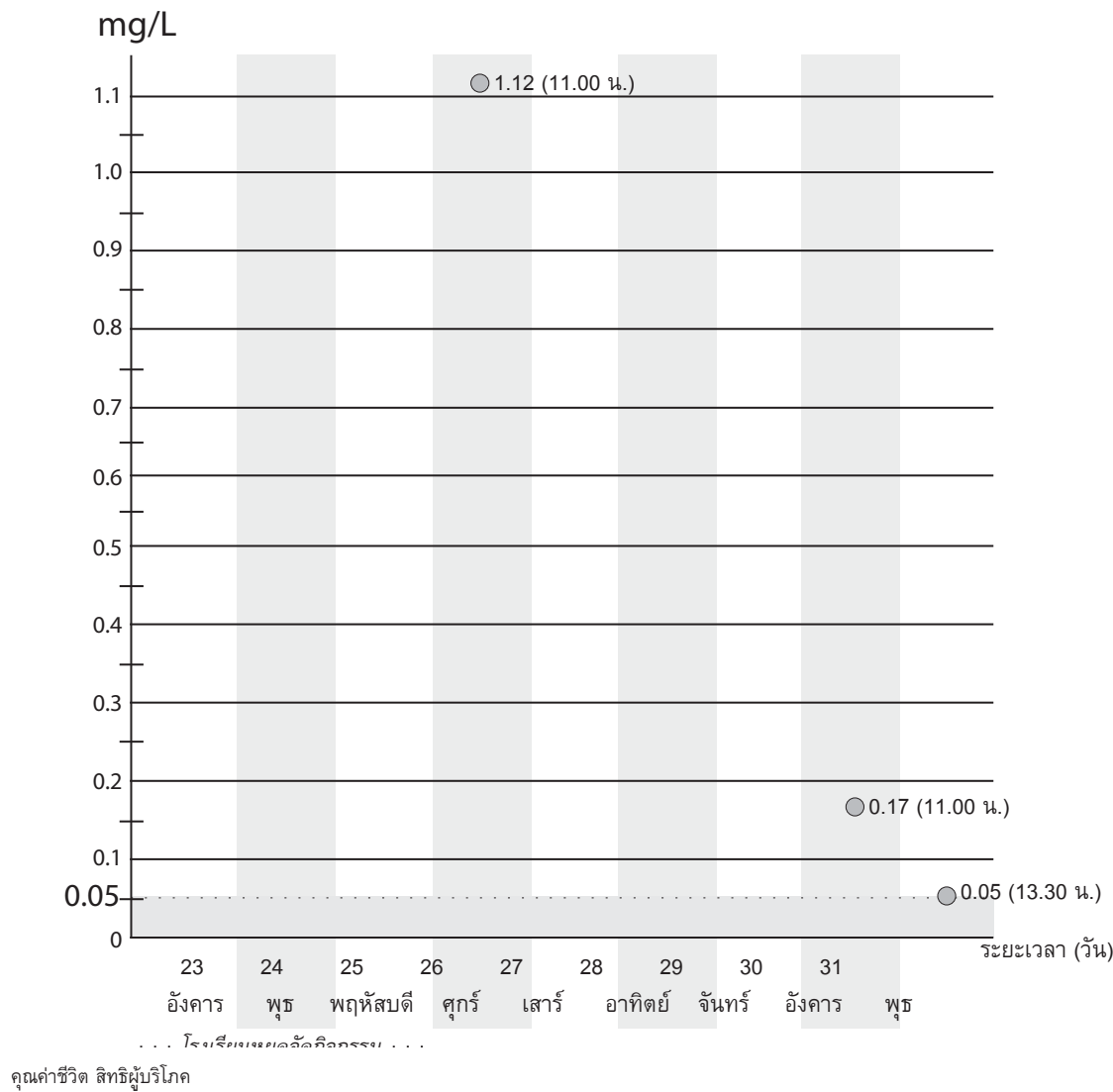


การพบสารตะกั่วปนเปื้อนในน้ำดื่มของโรงเรียนทำให้ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์อุบลราชธานีเกิดข้อสงสัย จึงเริ่มกระบวนการสืบสวนปัญหา มีการตรวจน้ำจากท่อ

ประปา น้ำก่อนเข้าเครื่องทำน้ำเย็น และน้ำหลังเข้าเครื่องทำน้ำเย็น จนพบว่าการปนเปื้อนของน้ำดื่มเกิดขึ้นภายหลังน้ำเข้าเครื่องทำน้ำเย็น และปริมาณสารตะกั่วปนเปื้อนจะแปรตามระยะเวลาที่น้ำแช่อยู่ในเครื่องทำน้ำเย็น (ดังแผนภาพที่ 2)

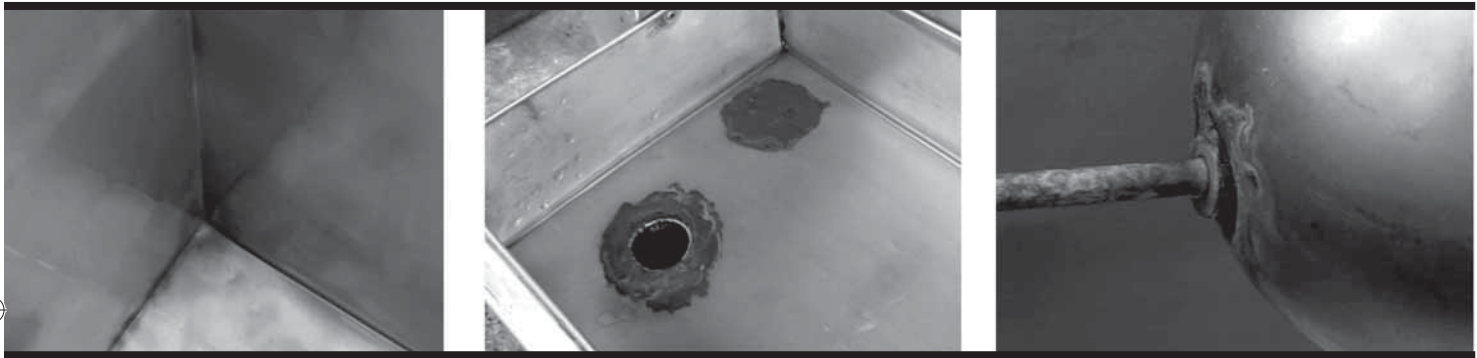
แผนภาพที่ 2

แสดงปริมาณสารตะกั่วปนเปื้อนในน้ำดื่มของโรงเรียนในแต่ละวัน





เมื่อเปิดดูภายในเครื่องทำน้ำเย็นพบรอยบัดกรีด้วยตะกั่วเชื่อมต่อของตะเข็บถัง ท่อส่ง และลูกลอย
(ดังรูปที่ 1)



รูปที่ 1 แสดงรอยบัดกรีด้วยตะกั่ว
เชื่อมต่อของตะเข็บ ถัง ท่อส่ง และ
ลูกลอย



การดำเนินงาน

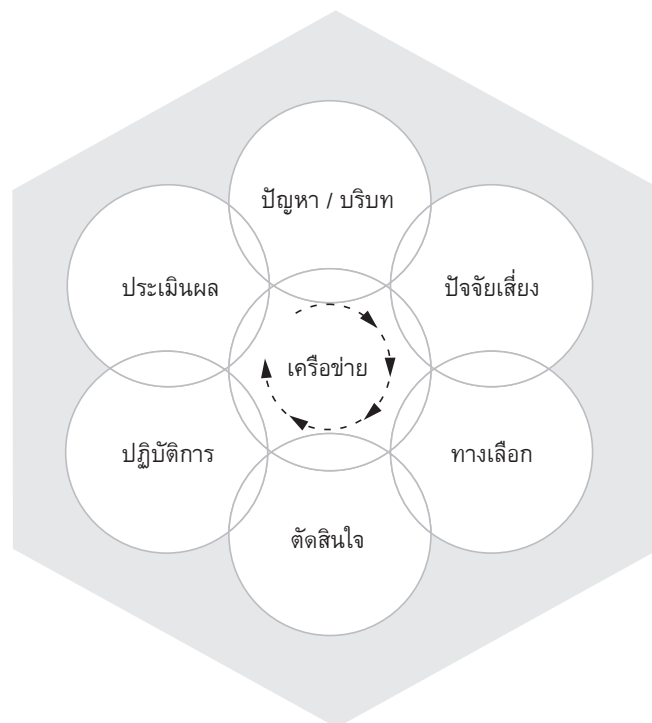
การค้นพบปัญหาดังกล่าวได้ถูกนำเสนอสู่คณะกรรมการอำนวยการแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ คณะกรรมการอำนวยการแผนฯ จึงกำหนดให้ คคส. ดำเนินการแก้ไขปัญหาและจัดการความเสี่ยงในการบริโภคน้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วในโรงเรียนอย่างเร่งด่วน โดยต้องระมัดระวังไม่สร้างความตระหนักให้กับสังคม

คคส. และเครือข่ายได้จัดประชุมเพื่อจัดการความรู้คุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอน (ดังแผนภาพที่ 3) ได้แก่ (1) ศึกษารายละเอียดสถานการณ์และปัญหาน้ำดื่มปนเปื้อน

สารตะกั่วที่เครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ค้นพบ (2) รวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสารตะกั่วและการแก้ไขปัญหาทั้งในและต่างประเทศ เช่น อันตรายและพิษของสารตะกั่วต่อร่างกาย กฎหมายควบคุมการปนเปื้อนสารตะกั่วของประเทศสหรัฐอเมริกา (3) รวบรวมทางเลือกในการแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว (4) ตัดสินใจเลือกแก้ไขปัญหาเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้สารตะกั่วบัดกรีในโรงเรียน (5) วางแผนปฏิบัติการ และ (6) ประเมินผล โดยมีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการในแต่ละขั้นตอน

แผนภาพที่ 3

แสดงขั้นตอน
การจัดการความเสี่ยง
ในการบริโภคน้ำดื่ม
ปนเปื้อนสารตะกั่ว





การวางแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหา เครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วบัดกรีในโรงเรียนนั้น คคส. และเครือข่ายตั้งเป้าหมายการดำเนินงาน ระยะสั้นเป็นเวลา 6 เดือน (ตั้งแผนภาพที่ 4) มีการวางแผนการดำเนินงานเป็น 4 กระบวนการ คือ

กระบวนการ Warning โดย ศวก. อุบลราชธานี จัดทำวิดิทัศน์และแผ่นพับเกี่ยวกับ อันตรายของสารตะกั่วในเด็ก การตรวจสอบเครื่อง ทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วบัดกรี และแนวทางการแก้ไข ปัญหา โดย คคส. สนับสนุนการจัดทำและเผยแพร่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) แจ้งเตือนไปยังหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ประสาน กระทรวงมหาดไทยแจ้งทุกจังหวัดตรวจสอบการ จำหน่ายเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วในการบัดกรี ในส่วนภูมิภาค แจ้งให้ผู้ผลิต/ผู้จำหน่ายเครื่อง ทำน้ำเย็นแสดงคุณลักษณะของเครื่องทำน้ำเย็นที่ มีความปลอดภัย เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดซื้อของ หน่วยงานรัฐ และแจ้งผู้ผลิตดำเนินการปรับเปลี่ยน แกะไขกระบวนการผลิตที่มีการใช้ตะกั่วในการบัดกรี คคส. และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง เสริมสุขภาพ (สสส.) จัดการความรู้เพื่อเผยแพร่ ทางวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์

กระบวนการ Investigation สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สมาคมสันนิบาตเทศบาล และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เผยแพร่วิดิทัศน์และแผ่นพับที่ จัดทำขึ้นไปยังโรงเรียนในสังกัด พร้อมสำรวจการ ปนเปื้อนสารตะกั่วจากเครื่องทำน้ำเย็นในโรงเรียน แนวทางแก้ไขปัญหาเครื่องทำน้ำเย็น และงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา

จากนั้น สพฐ. จัดประชุมผู้บริหารสำนักงาน การศึกษาพื้นที่ (สพท.) ทั่วประเทศ ผู้แทนโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ผู้แทนโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อรับทราบสถานการณ์ ปัญหาจากการสำรวจ รวบรวมหาแนวทางแก้ไข และรับ ทราบวิชาการที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ คคส. และ ศวก. โดย คคส. สนับสนุนงบประมาณและวิชาการ และขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กร ต่างๆ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน ในพื้นที่ รวมทั้งจัดทำงบประมาณในการซื้อเครื่อง ทำน้ำเย็นทดแทน กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการ แก้ไขเครื่องทำน้ำเย็นได้

กระบวนการ Evaluation หน่วยงาน รัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภค ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กรม วิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และอื่นๆ ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลเป็นระยะ

นอกจากการแก้ปัญหาในระยะสั้นใน 3 ชั้น ตอนตามลำดับที่กล่าวมาแล้ว ในการจัดการกับต้น เหตุของปัญหา รวมทั้งการแก้ไขและป้องกันปัญหา ในระยะยาว คคส. และเครือข่ายยังได้ดำเนินการ ตามกระบวนการแก้ปัญหาควบคู่ไปด้วยกัน

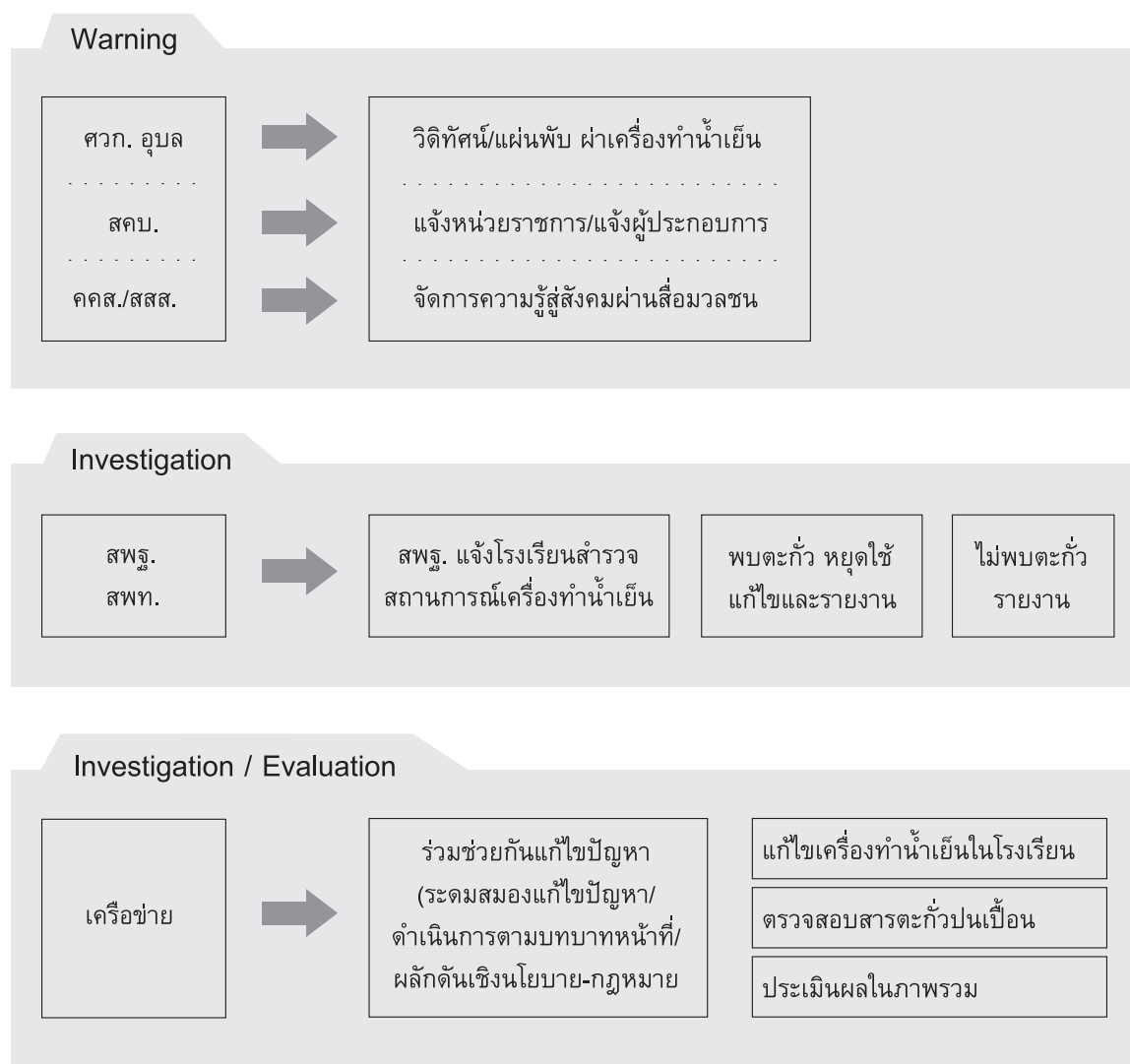
กระบวนการแก้ปัญหา สคบ. ศวก. อุบลฯ อย. คคส. สพฐ. สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม (สมอ.) สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา และ ผู้ผลิต/ผู้จำหน่ายเครื่องทำน้ำเย็น รวบรวมหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาเพื่อไม่ให้มีสารตะกั่วปนเปื้อน ในเครื่องทำน้ำเย็น ได้แก่ การใช้กฎหมายในการ

ควบคุมการผลิต/จำหน่ายเครื่องทำน้ำเย็น การจัด
ทำมาตรฐานเครื่องทำน้ำเย็น การเฝ้าระวังปัญหา
การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักของ

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการ
ร่วมเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ตลอดจน
การขยายผลไปสู่สินค้าอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

แผนภาพที่ 4

แสดงแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหา
เครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วบัดกรีในโรงเรียน





ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วบัดกรีในโรงเรียน มีดังนี้

3.1 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ออกคำสั่งที่ 10/2550 เรื่อง ห้ามขายเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำเป็นการชั่วคราว โดยกำหนด (1) ห้ามขาย ให้เช่า ให้เช่าซื้อสินค้าเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะมีคำสั่งยกเลิก (2) ให้ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งประสงค์จะขาย ผลิต ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำ ทำการติดต่อกับ สคบ. เพื่อดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์ว่าสินค้านั้นไม่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค นอกจากนี้มีการเสนอให้สมอ. พิจารณากำหนดมาตรฐานของเครื่องทำน้ำเย็น โดยห้ามใช้ตะกั่วในการบัดกรีเป็นมาตรฐานบังคับ

3.2 เลขาธิการ สคบ. ในฐานะประธานกรรมการว่าด้วยฉลาก ออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ 26 (พ.ศ. 2550) เรื่อง ให้เครื่องทำน้ำเย็นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก (ฉบับที่ 2) โดยกำหนดให้มีคำเตือน “ห้ามใช้ตะกั่วบัดกรีในการซ่อมโดยเด็ดขาด”

3.3 ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดต่างๆ ได้รับทราบปัญหาและดำเนินการแก้ไขปัญหา เช่น ยกเลิกการใช้เครื่องทำน้ำเย็นที่มีตะกั่วบัดกรี จัดหาเครื่องทำน้ำเย็นใหม่ที่ปลอดภัยตามที่ สคบ. กำหนด ปรับปรุงเครื่องทำน้ำเย็นด้วยการไม่ใช้สารตะกั่วบัดกรี และเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน

3.4 สื่อมวลชนให้การตอบรับนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วบัดกรี และมีการดำเนินการเชิงรุกโดยผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อนำเสนอสถานการณ์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และได้รับการประสานจากผู้ดำเนินรายการวิทยุในการออกอากาศในรายการต่างๆ

3.5 หน่วยราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา โดยเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนทางด้านวิชาการและงบประมาณ เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เทศบาล สมาคมผู้ประกอบการ และองค์กรการกุศลต่างๆ

3.6 ผู้ประกอบการเครื่องทำน้ำเย็นให้ความร่วมมือในการสื่อสารสังคม โดยการร่วมจัดแสดงนิทรรศการเครื่องทำน้ำเย็นในการประชุมต่างๆ

3.7 สามารถขยายผลสู่สินค้าหรือหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ ได้แก่ ขยายผลสู่การควบคุมภาชนะอื่น (หม้อต้มก๋วยเตี๋ยว) ที่อาจใช้ตะกั่วในการบัดกรี ขยายผลสู่การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเครื่องทำน้ำเย็นของหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ เช่น โรงงาน หน่วยราชการ

รายงานผู้บริโภค 2549-2552



ลำดับเหตุการณ์

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
12 มีนาคม 2550	ศวก. อุบลราชธานี แจ้งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ถึง ข้อค้นพบ และแจ้งการเตือนภัยสารตะกั่วปนเปื้อนน้ำ ดื่มในโรงเรียน
15 มีนาคม 2550	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ประชุมหน่วยงานต่างๆ และ เสนอข่าวสู่สาธารณะ
25 เมษายน 2550	ผู้แทนเครือข่าย ศวก. เสนอสถานการณ์ปัญหาตะกั่วปน เปื้อนน้ำดื่มในโรงเรียนต่อที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการ การแผนงานคุ้มครองผู้บริโภค
14 พฤษภาคม 2550	คคส. ประชุมร่วมกับผู้แทน ศวก. สสส. สคบ. สพฐ. และ อย. เพื่อจัดการความรู้คุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน
28-30 พฤษภาคม 2550	คคส. อบรมเชิงปฏิบัติการการบริหารความเสี่ยงด้านยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพให้กับเภสัชกร สสจ. และ รพช. โดยใช้เครื่องทำน้ำเย็นเป็นกรณีตัวอย่าง
1 มิถุนายน 2550	คคส. ประชุมร่วมกับผู้แทน ศวก. สสส. สคบ. สพฐ. และ อย. จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสารตะกั่วปนเปื้อน น้ำดื่มในโรงเรียน
2 มิถุนายน 2550	คคส. และ ศวก. อุบลฯ จัดทำแผนพับและวิทัศน์ เรื่อง ปัญหาสารตะกั่วปนเปื้อนน้ำดื่มในโรงเรียนและแนวทาง แก้ไข

คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
11 มิถุนายน 2550	สพฐ. รับการสนับสนุนทุนจาก คคส./สสส. จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วจากเครื่องทำน้ำเย็น เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วในโรงเรียนสังกัด
12 มิถุนายน 2550	คคส. และ สพฐ. พัฒนาแบบสอบถามเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาน้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วในโรงเรียนสังกัด สพฐ. กทม. เทศบาล และ สข.
มิถุนายน 2550	สพฐ. และ คคส. ให้ความรู้เรื่องปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วในโรงเรียนสังกัด สพฐ. พร้อมกับสำรวจสถานการณ์
1 กรกฎาคม 2550	คคส. ประสานสมาคมสันนิบาตเทศบาล เพื่อให้ความรู้เรื่องปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วในโรงเรียนสังกัดเทศบาล พร้อมกับสำรวจสถานการณ์
4 กรกฎาคม 2550	สคบ. ประชุมหน่วยงานรัฐและผู้ประกอบการเพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วในการบัดกรี
สิงหาคม 2550	สพฐ. รวบรวมประมวลและวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียนสังกัด สพฐ.
9 สิงหาคม 2550	คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีมติให้ สคบ. มีหนังสือแจ้งหน่วยราชการ (ปลัดกระทรวง 16 กระทรวง ผู้ว่าราชการ 75 จังหวัด ผู้อำนวยการเขต กทม. 50 เขต และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) ให้ใช้ข้อกำหนดคุณลักษณะของเครื่องทำน้ำเย็นที่ สคบ. กำหนดในการจัดซื้อ



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
14 สิงหาคม 2550	คคส. ประชุมร่วมกับผู้แทน ศวก. สสส. สคบ. สพฐ. อย. และ กทม. ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสารตะกั่วปนเปื้อนน้ำดื่มในโรงเรียน
20 กันยายน 2550	ประธานกรรมการว่าด้วยฉลาก ออกประกาศคณะกรรมการฯ ออกคำเตือนห้ามใช้ตะกั่วบัดกรีในการซ่อมเครื่องทำน้ำเย็นโดยเด็ดขาด
กันยายน 2550	คคส. รวบรวมประมวลและวิเคราะห์สภาพปัญหาโรงเรียนสังกัดเทศบาล
2 ตุลาคม 2550	สคบ. มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอให้พิจารณาดำเนินการตามมติคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ใช้ข้อกำหนดคุณลักษณะของเครื่องทำน้ำเย็นที่ สคบ. กำหนด ในการจัดซื้อเครื่องทำน้ำเย็นของสถานศึกษา
5 ตุลาคม 2550	ประธานกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคออกคำสั่งห้ามขาย เช่า เช่าซื้อ จัดหาเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำ เป็นการชั่วคราว และเรียกผู้ประกอบการทดสอบหรือพิสูจน์เครื่องทำน้ำเย็น
18-20 ตุลาคม 2550	สพฐ. ร่วมกับ คคส. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายเฝ้าระวังน้ำดื่มในโรงเรียนสำหรับผู้บริหาร สพท. ทั่วประเทศ
31 ตุลาคม 2550	สคบ. ทำหนังสือถึงหัวหน้าส่วนราชการแจ้งคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก
ตุลาคม-พฤศจิกายน 2550	สพฐ. รายงานและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโรงเรียนและ สพท. แก้ไขปัญหาโดยปรับปรุงเครื่องทำน้ำเย็นหรือหาเครื่องทำน้ำเย็นทดแทน โดยความร่วมมือและสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ

คุณค่าชีวิต สหกรณ์ผู้บริโภค



บรรณานุกรม

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ที่ สร 0617/5419 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2550 เรื่อง ข้อมูลเรื่องการปนเปื้อนสารตะกั่วในน้ำดื่มในโรงเรียน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ที่ สร 0617/03575 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 เรื่อง ข้อมูลเรื่องการปนเปื้อนสารตะกั่วในน้ำดื่มในโรงเรียน

คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ 10/2550 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2550 เรื่อง ห้ามขายสินค้าเครื่อง ทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถังน้ำหรือท่อส่งน้ำเป็นการชั่วคราว

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์อุบลราชธานี บันทึกข้อความที่ สร 0617/0821 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 เรื่อง รายงานความคืบหน้าการประสานงานกับ สพฐ. ในการแก้ไขปัญหาสารตะกั่ว ปนเปื้อนในน้ำดื่ม

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ 26 (พ.ศ.2550) เรื่อง ให้เครื่องทำน้ำเย็นเป็นสินค้าที่ ควบคุมฉลาก (ฉบับที่ 2)

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศร 04001/4819 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2550 เรื่อง การตรวจสอบสารตะกั่วปนเปื้อนในตู้ทำน้ำเย็นของสถานศึกษา

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารสรุปรายงานผลการศึกษการปนเปื้อนสาร ตะกั่วจากเครื่องทำน้ำเย็นในโรงเรียน, กันยายน 2550

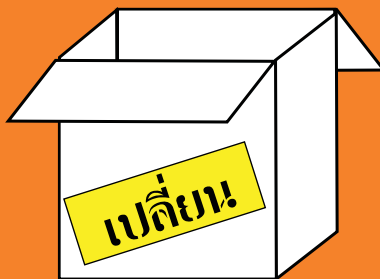
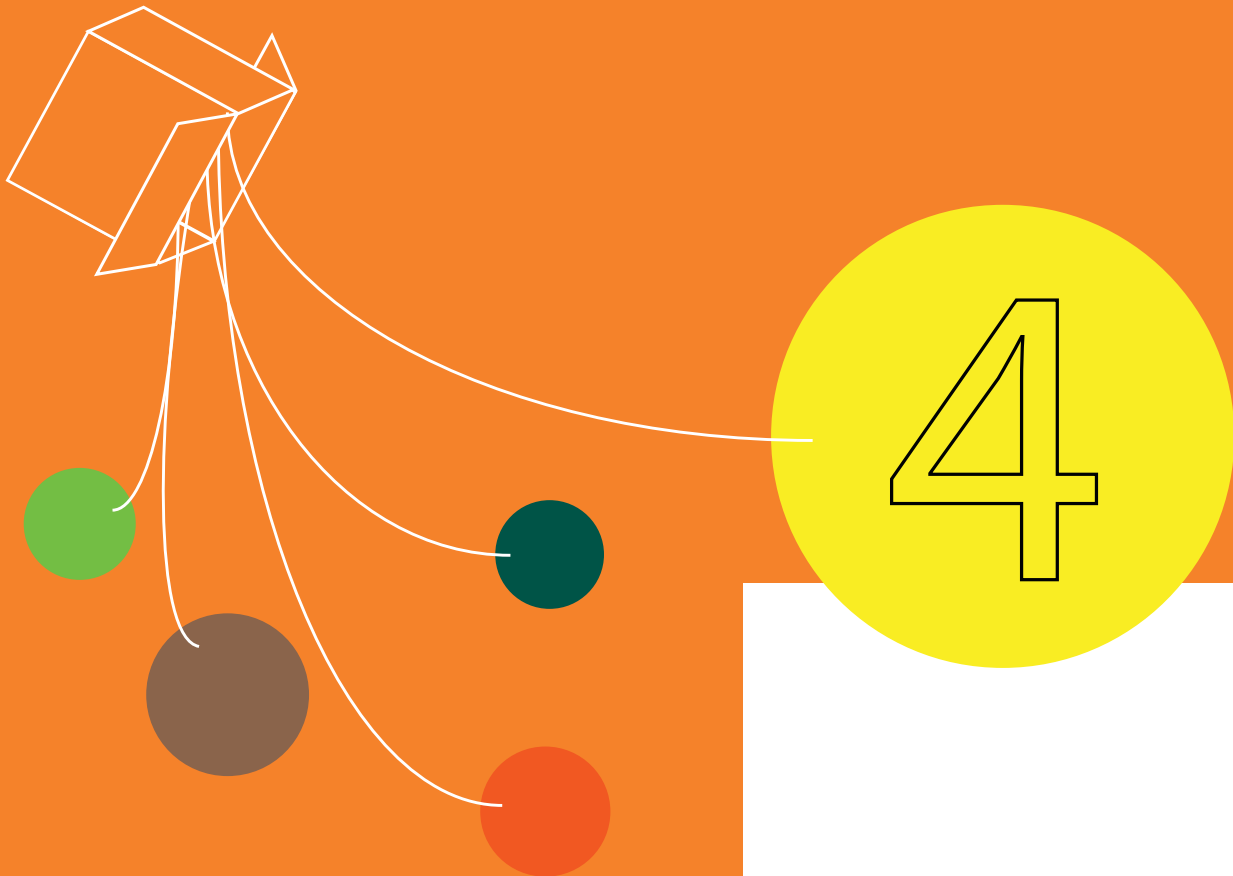
สำนักงานแผนงานคุ้มครองผู้บริโภค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารประกอบการเสนอแผนงานคุ้มครอง ผู้บริโภคด้านสุขภาพ (พ.ศ.2552-2554) เรื่อง การแก้ไขปัญหา น้ำดื่มปนเปื้อนสารตะกั่วใน โรงเรียน, พฤศจิกายน 2551

Lead Contamination Control and Asbestos Information Acts of 1988.

U.S. Department of Health and Human Services, Public Health Service, Agency for Toxic Substances and Disease Registry. Draft Toxicological Profile for Lead. [online]. Available from: <http://www.atsdr.cdc.gov/toxproles/tp13.html>

World Health Organization, 1996. Guidelines for drinking-water quality. 2nd ed Vol. 2 Health criteria and other supporting information. World Health Organization, Geneva.





พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551



1.

ความเป็นมา

ทุกวันนี้ สินค้าและบริการที่ผลิตและจำหน่ายมีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงมากขึ้นกว่าในอดีต หากก็มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยตามมาถ้าผู้ผลิตสินค้าหรือบริการไม่ใส่ใจในคุณภาพ มีผู้บริโภคมากมายที่นำสินค้าไม่ปลอดภัยไปใช้หรือได้รับการบริการที่ไม่ปลอดภัยแล้วได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน โดยที่ความเสียหายเหล่านี้จะได้รับการเยียวยาก็ต่อเมื่อมีการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ประกอบการ

ว่าการฟ้องคดีของผู้บริโภคเพื่อเรียกค่าเสียหายจากผู้ประกอบการมีความยุ่งยากมากเนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิต ผู้

นำเข้า หรือผู้ให้บริการ ตกเป็นหน้าที่ของผู้บริโภค ในหลายประเทศจึงได้หาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการตรากฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (Product Liability Law) หรือที่เรียกว่า กฎหมายฟีแอล ไม่ว่าจะเป็นประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา อาทิ ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป, สหรัฐอเมริกา, ออสเตรเลีย, ญี่ปุ่น, บราซิล, จีน เป็นต้น ซึ่งประเทศเหล่านี้มีกฎหมายนี้มานานกว่า 20 ปีแล้ว

ในประเทศไทยมีการริเริ่มผลักดันกฎหมายนี้มาเป็นเวลานานสิบปี ในส่วนของภาครัฐนั้น คณะรัฐมนตรีชุดนายชวน หลีกภัย เคยมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ...





ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ ตรวจพิจารณา เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2543 และได้มีการผลักดันในรัฐบาลชุดต่อมา จนกระทั่งเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ลงมติ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... และส่งต่อให้วุฒิสภาพิจารณา แต่ได้มีการยุบสภา ลงเสียก่อนเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 เป็นผล ให้ร่างกฎหมายตกไป

อย่างไรก็ดี ภายหลังรัฐประหาร รัฐบาลของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการออกกฎหมาย ต่อมา และพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ได้มีผลบังคับใช้ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2551

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 คือ การที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากสินค้าแล้วสามารถที่จะฟ้องร้องได้ โดยภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับผู้ผลิตหรือผู้ขาย อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตหรือผู้ขายจะไม่มีความผิดหากพิสูจน์ได้ว่าได้ออกแบบสินค้าอย่างรอบคอบและปกป้องอันตรายไว้ดีแล้ว ได้ดำเนินการผลิตตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง และได้ให้ข้อแนะนำคำเตือนที่เหมาะสมไว้แก่ผู้บริโภคแล้ว สิ่งที่เป็นหัวใจของกฎหมายนี้คือ เมื่อเกิดอันตรายจากการบริโภคแล้ว ผู้บริโภคจะไม่ต้องแบกรับภาระด้านการฟ้องร้อง และต้นทุนการพิสูจน์จะเป็นของผู้ผลิต ผลโดยตรงก็คือ ฝ่ายผู้ผลิตหรือผู้ขายต้องเพิ่มความระมัดระวังต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อผู้บริโภคมากขึ้น และมีผลดีคือทำให้สินค้าและบริการที่มีอยู่ในตลาดมีมาตรฐานความปลอดภัยในระดับที่สูงขึ้น

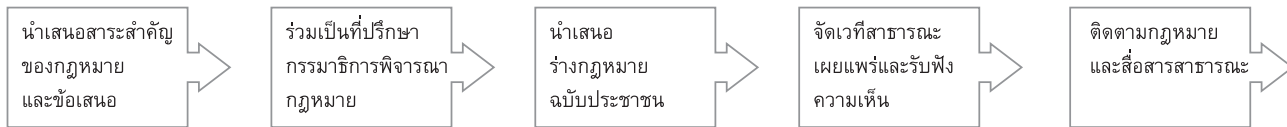
2.

การดำเนินงาน

ควบคู่มาตลอดกับการดำเนินการของรัฐบาลทุกสมัย แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) ได้ให้ความสำคัญและดำเนินแผนงานเพื่อให้กฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นส่วนหนึ่งของการ

สร้างกลไกที่สำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศ โดยการดำเนินงานเรื่องนี้ของ คคส. เป็นไปตามกรอบ Consumer Policy มุ่งเน้นการผลักดันนโยบายระดับชาติ





นำเสนอสาระสำคัญและข้อเสนอกฎหมาย

ตุลาคม 2548 ในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) และคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา ได้จัดทำหนังสือเผยแพร่พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ...: ผลดีต่อการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเนื้อหาสาระในหนังสือประกอบด้วย สาระสำคัญและข้อเสนอแนะ รายงานสัมมนา ร่าง พ.ร.บ.ความรับผิด: ผลดีต่อการคุ้มครองผู้บริโภค และบทความเรื่อง “ผู้บริโภคจะได้อะไรจากกฎหมายพีแอล” โดย ผศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์

ร่วมเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมาย

โดยหลังจากที่สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อ คคส. ก็ได้เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... วุฒิสภา และร่วมกับคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา จัดประชุม “พ.ร.บ.ความ

รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ...” จนกระทั่งมีการยุบสภาในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ร่างกฎหมายฉบับนี้จึงตกไป

นำเสนอร่างกฎหมายฉบับประชาชน

ต่อมา เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2550 ในสมัยรัฐบาล พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ภายหลังจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอมา

คคส. ได้ร่วมกับเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค นำเสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... (ฉบับประชาชน) ต่อคณะอนุกรรมการการศึกษาของกลุ่มกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ในสังคม ในคณะกรรมการการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาสำคัญของชาติ โดยมาตรการทางนิติบัญญัติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

จัดเวทีสาธารณะ

ถัดจากนั้น ในวันที่ 10 กันยายน 2550 คคส. ได้ร่วมกับคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค, กลุ่ม



ศึกษาปัญหา และมูลนิธิเภสัชชนบท จัดสัมมนา เรื่อง “ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ...” ณ ห้องประชุม 301 อาคารรัฐสภา 2 เพื่อให้สาธารณชนมีความเข้าใจถึงสาระสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของการเสนอร่าง พ.ร.บ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... (ฉบับประชาชน) และเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ โดยมีผู้เข้าร่วมเวทีทั้งจากฝ่ายบริหาร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หน่วยงานของรัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคมด้านคุ้มครองผู้บริโภค นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป

สาระสำคัญที่ได้จากเวทีสาธารณะคือ

1) ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... เป็นร่างกฎหมายสำคัญที่รับรองสิทธิของผู้บริโภคที่จะมีโอกาสได้รับการเยียวยา มากกว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กล่าวคือ เมื่อผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ก็จะมีช่องทางที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายมากยิ่งขึ้น ผู้บริโภคมีภาระพิสูจน์ว่าตนได้รับความเสียหายจากการใช้สินค้าที่ไม่ปลอดภัย แต่ไม่ต้องมีภาระพิสูจน์ถึงข้อมูล ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่อยู่ในความรับรู้ของผู้ประกอบการ

2) ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภค และยังเป็นผลดีแก่ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมอีกด้วย เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ส่งเสริมผู้ประกอบการที่ดี ซึ่งผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย จึงไม่มี

ผลกระทบกับผู้ประกอบการส่วนใหญ่แต่อย่างใด ในขณะเดียวกันร่าง พ.ร.บ. นี้จะช่วยกีดกันผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าที่ไม่ปลอดภัยออกจากตลาด ช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการอื่นในกิจการประเภทเดียวกัน มิได้เป็นการเพิ่มภาระต้นทุนของภาคธุรกิจแต่อย่างใด

ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมจากภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติจะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการภายในประเทศ เพราะในอนาคตเมื่อมีการเปิดเสรีการค้ามากขึ้น จะมีการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแล้ว ผู้บริโภคในประเทศก็จะได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย กฎหมายนี้จึงช่วยแก้ไขปัญหาคำนำเข้านำเข้าสินค้าราคาถูกที่ไม่มีความปลอดภัยจากต่างประเทศ

3) ได้มีการอภิปรายถึงคำนิยามของคำว่า “สินค้า” ในประเด็นว่านิยามของสินค้าควรรวมถึง “บริการ” “อาหาร” และ “ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม” หรือไม่ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้คำนิยามคำว่า “สินค้า” ตามร่างพระราชบัญญัติครอบคลุมถึง “บริการ” “อาหาร” และ “ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม” ด้วย

4) ให้มีบทบัญญัติเรื่องการกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบการเกี่ยวกับความปลอดภัยในสินค้า (Product Safety) เพราะจะช่วยให้การแก้ไขปัญหาเป็นระบบมากขึ้น กล่าวคือ เป็นการป้องกัน ฝ่าละออง และเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการใช้สินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งหากมีคดีสู่ศาลแล้ว ศาลอาจสั่งให้มีการเรียกคืนสินค้าที่ไม่ปลอดภัยออกจากท้อง

ตลาดได้ เป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ ไม่ควรรอให้
เกิดปัญหาขึ้นแล้วค่อยเยียวยาภายหลัง

5) นอกจากนี้ยังมีความเห็นเพิ่มเติมใน
ประเด็นต่างๆ อาทิ การฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย, การ
ฟ้องคดีแบบกลุ่มของผู้เสียหายหรือผู้ฟ้องคดีแทน,
ปรับปรุงการกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษใน
กรณีที่ผู้ประกอบการไม่สุจริตหรือประมาทเลินเล่อ
อย่างร้ายแรง เป็นต้น

ติดตามกฎหมายและสื่อสารสาธารณะ

ในที่สุด สภานิติบัญญัติแห่งชาติในสมัย
รัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ก็ได้ผ่านร่าง
พ.ร.บ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 สำเร็จเป็น
กฎหมาย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125
ตอนที่ 36 ก ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 หน้า
17 ซึ่งจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

อย่างไรก็ดี เพียงไม่กี่วันก่อนที่กฎหมาย
จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ กระทรวง
สาธารณสุขในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
ที่มีนายวิทยา แก้วภราดัย เป็นรัฐมนตรีว่าการ ได้
ส่งหนังสือเลขที่ สธ. 0201.041/402 ถึงนายกรัฐมนตรี
เสนอให้ออกกฎกระทรวงสาธารณสุข
ยกเว้นยาและเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตโดยผู้ให้บริการ
สาธารณสุข (ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการแพทย์)
เพื่อให้ยา ยาเสพติดให้โทษ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิต
และประสาท และเครื่องมือแพทย์ มิใช่ “สินค้า”
ที่ผู้ให้บริการสาธารณสุขจะต้องรับผิดชอบตาม
พ.ร.บ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก

สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ความพยายาม
ในการออกกฎกระทรวงดังกล่าว ทำให้เกิดการ
ถกเถียงในหลายภาคส่วน และกลายเป็นประเด็น
ร้อนที่ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพ เกิดความวิตกกังวล
เป็นอย่างมาก

1 มีนาคม 2552 ผศ.ดร.วรรณ
ศรีวิริยานุภาพ แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้าน
สุขภาพ (คคส.) ได้นำเสนอบทความ 10 ข้อสังเกต
กรณีการออกกฎกระทรวงยกเว้น “ยาและเครื่องมือ
แพทย์ที่ผลิตโดยผู้ให้บริการสาธารณสุข” -- มิใช่
“สินค้า” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความ
เสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
2551 เพื่อแลกเปลี่ยนกับผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้
บริโภค ประชาชนทั่วไป ในประเด็นสำคัญดังนี้คือ

- 1) ไม่มีความจำเป็นต้องออกกฎกระทรวง
- 2) กฎกระทรวงขัดต่อเจตนารมณ์ของ
กฎหมาย
- 3) กฎกระทรวงลิดรอนสิทธิผู้บริโภคตาม
กฎหมาย
- 4) กฎหมายต่างประเทศไม่ยกเว้นยาและ
เครื่องมือแพทย์
- 5) ความเหมาะสมในกระบวนการและ
หน่วยงานที่ออกกฎกระทรวง
- 6) ยกเว้น “บุคคล” ทั้งที่เป็นกฎหมายว่า
ด้วย “สินค้า”
- 7) ยกเว้นความรับผิดชอบกับการประกอบ
วิชาชีพที่ไม่มีมาตรฐาน
- 8) ความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการธุรกิจและผู้
บริโภคเมื่อมีการผลิตสินค้า (ใหม่) ที่ไม่ได้มาตรฐาน
- 9) วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และ



ยาเสพติดให้โทษทุกชนิด มีชื่อ “ยา”

10) ราคาที่เพิ่มขึ้นกับความปลอดภัยที่สูง
ขึ้น

3.

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดันกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย มีดังนี้

3.1 การนำเสนอสาระสำคัญและข้อเสนอกฎหมายสู่สังคมของ คคส. ทำให้ภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับนโยบาย โดยเฉพาะรัฐบาลในฐานะผู้เสนอร่างกฎหมาย รัฐสภา และประชาชนทั่วไป ได้รับฟังและพิจารณาสาระสำคัญของกฎหมายพีแอล และข้อเสนอของ คคส. ร่วมกัน เกิดความรู้ความเข้าใจในหลายระดับ เกิดกระแสผลักดันให้รัฐบาลผลักดันกฎหมายนี้

3.2 ในฐานะเป็นที่ปรึกษากรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... ของวุฒิสภา คคส. ได้ร่วมทำให้การพิจารณา พ.ร.บ. ฉบับนี้เป็นไปตามหลักวิชาการและผลประโยชน์ร่วมของสังคม (Social Benefit)

3.3 การร่วมกับเครือข่ายผู้บริโภคเสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... (ฉบับ

ประชาชน) ทำให้ประเด็นข้อเสนอและสาระของภาคประชาชนได้รับการรับฟัง และได้รับการพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

3.4 เวทีสัมมนา “ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... (ฉบับประชาชน)” ทำให้สาธารณชนมีความเข้าใจถึงสาระสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของกฎหมายฉบับนี้

3.5 ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ หน่วยงานของรัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคมด้านคุ้มครองผู้บริโภค นักวิชาการ สื่อมวลชน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ ในเวทีสัมมนาสาธารณะ

3.6 นำเสนอข้อสังเกต 10 ประการ โดย ผศ.ดร.วรรณ ศรีวิริยานุภาพ คคส. กรณีการออกกฎกระทรวงยกเว้น “ยาและเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตโดยผู้ให้บริการสาธารณสุข” ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้บริโภค รวมทั้งประชาชนทั่วไป เกิดความเข้าใจในกฎหมายที่ซับซ้อน และได้แลกเปลี่ยนสนทนากัน

ลำดับเหตุการณ์

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
4 กรกฎาคม 2543	คณะรัฐมนตรีชุดนายชวน หลีกภัย มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา
ตุลาคม 2548	โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) และคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภาจัดทำหนังสือเผยแพร่ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.: ผลดีต่อการคุ้มครองผู้บริโภค
23 พฤศจิกายน 2548	สภาผู้แทนราษฎรในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... และส่งต่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณา
28 พฤศจิกายน 2548	คคส. ร่วมเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... วุฒิสภา โดยมีหน้าที่พิจารณาร่างกฎหมายนี้ และร่วมกับคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา จัดประชุม “ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ...”



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
24 กุมภาพันธ์ 2549	มีการยุบสภา เป็นผลให้ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... ฉบับนี้ตกไป
29 พฤษภาคม 2550	คณะรัฐมนตรีชุดพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอ
15 มิถุนายน 2550	คคส. ร่วมกับเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค นำเสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... (ฉบับประชาชน) ต่อคณะกรรมการพิจารณาศึกษากลุ่มกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ในสังคม ในคณะกรรมการพิจารณาศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาคัญของชาติ โดยมาตรการทางนิติบัญญัติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
10 กันยายน 2550	คคส. ร่วมกับคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค, กลุ่มศึกษาปัญหา และมูลนิธิเกสซชนบท จัดสัมมนาเรื่อง “ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ...” ณ ห้องประชุม 301 อาคารรัฐสภา 2



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
12 กันยายน 2550	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) มีมติในวาระที่ 1 รับหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... ซึ่งเสนอโดยคณะรัฐมนตรี และมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณา
20 ธันวาคม 2550	สนช. ผ่านร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... ในวาระ 2-3 ด้วยคะแนนเอกฉันท์
20 กุมภาพันธ์ 2551	พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 36 ก ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 หน้า 17
17 กุมภาพันธ์ 2552	กระทรวงสาธารณสุขส่งหนังสือเลขที่ สธ. 0201.041/402 เรื่อง ร่างกฎกระทรวงพ.ศ. ... ออกตาม พ.ร.บ.ความรับผิดต่อความเสียหาย ถึงนายกรัฐมนตรี โดยเสนอจัดทำร่างกฎกระทรวงสาธารณสุข ยกเว้นยาและเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตโดยผู้ให้บริการสาธารณสุข เพื่อให้ยา ยาเสพติดให้โทษ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และเครื่องมือแพทย์ มิใช่ “สินค้า” ที่ผู้ให้บริการสาธารณสุขจะต้องรับผิดชอบตาม พ.ร.บ.
19 กุมภาพันธ์ 2552	น.ส.สารี อ๋องสมหวัง และนายนิมิตร เทียนอุดม พร้อมด้วยเครือข่ายผู้บริโภคกว่า 20 คน ได้เข้าพบนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดย น.ส.สารีเปิดเผยภายหลังการหารือว่า นายกรัฐมนตรีรับปากว่าจะยังไม่ลงนามในกฎกระทรวงที่มีการเสนอมา โดยจะรอการตีความของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

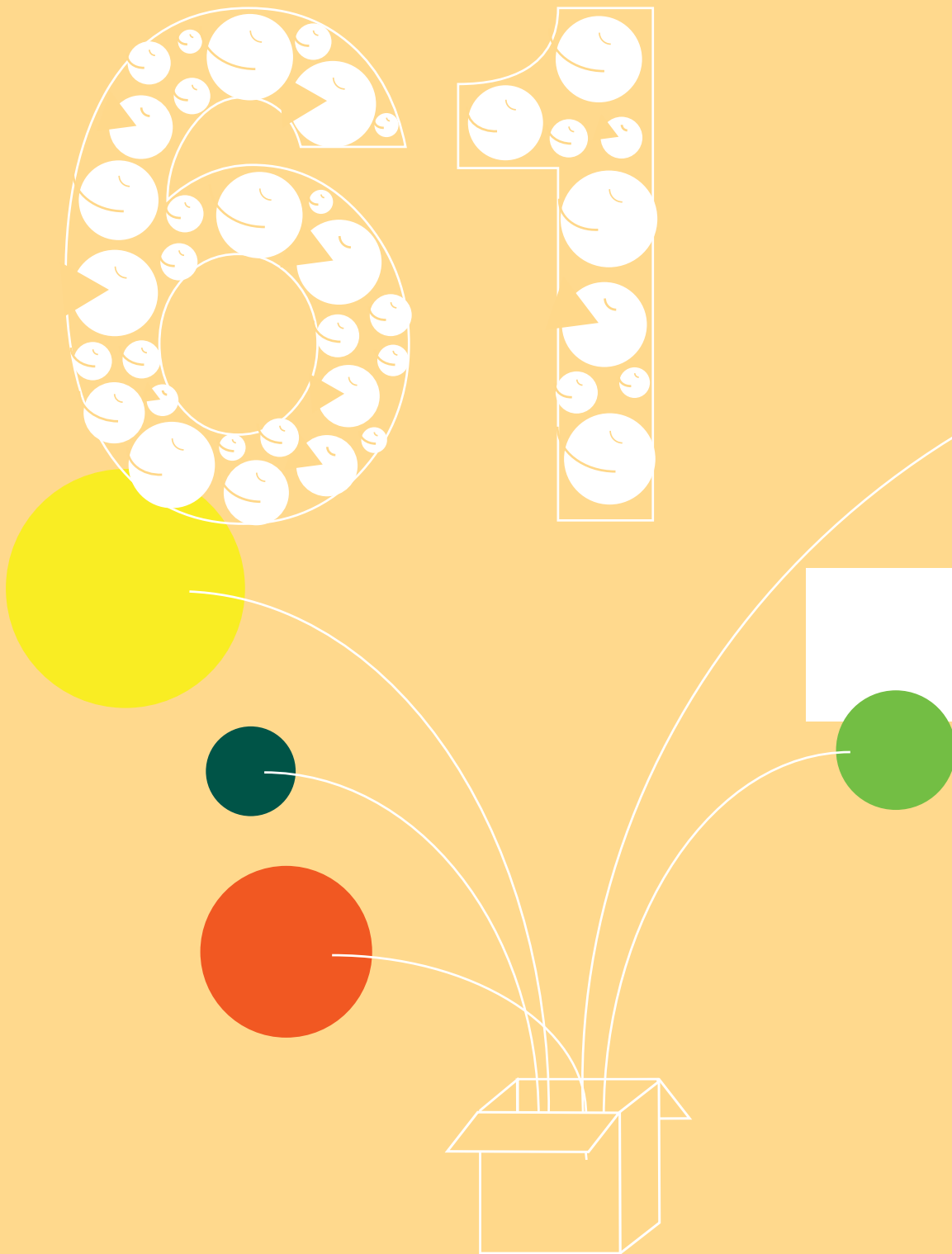


วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
21 กุมภาพันธ์ 2552	พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้
1 มีนาคม 2552	ผศ.ดร.วรรณ ศิริวิริยานุภาพ จาก คคส. เสนอบทความ ชื่อ 10 ข้อสังเกต กรณีการออกกฎกระทรวงยกเว้น “ยา และเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตโดยผู้ให้บริการสาธารณสุข” -- มิใช่ “สินค้า” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551



บรรณานุกรม

- แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ...: ผลดีต่อการคุ้มครองผู้บริโภค, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), 2548
- ไพศาล ลิ้มสถิตย์, “ ‘กฎหมายพีแอล’ ของดีที่คนไทยยังต้องรอ ” ใน จดหมายข่าวแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) สานพลัง ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2550
- วรรณ ศรีวิริยานุภาพ, แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “10 ข้อสังเกตกรณีการออกกฎกระทรวงยกเว้น ‘ยาและเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตโดยผู้ให้บริการสาธารณสุข’ -- มิใช่ ‘สินค้า’ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551”
- วิทยา กุลสมบูรณ์, แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ผู้บริโภคจะได้อะไรจากกฎหมายพีแอล” ใน คอลัมน์คลื่นความคิด หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2548
- เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง “กฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย: ปัญหาอุปสรรคต่อผู้ผลิตหรือเพิ่มพูนสิทธิผู้บริโภค” สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร





องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

ความเป็นมา

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา นับเป็นช่วงเวลาที่ขบวนการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคไทยมีพัฒนาการไปอย่างน่ายินดี ทั้งการรณรงค์สิทธิผู้บริโภคขององค์กรเอกชนที่ส่งผลให้รัฐต้องกลับไปทบทวนนโยบาย การที่ผู้บริโภคตัวเล็กๆ ลุกขึ้นมาต่อสู้จนนำไปสู่การแก้ไข ปัญหา หรือคดีฟ้องร้องต่างๆ ที่จบลงด้วยความรับผิดชอบจากเจ้าของสินค้า ทว่าผู้บริโภคไทยในปัจจุบันก็ยังไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างที่ควรจะเป็น และมักจะถูกละเมิดอยู่เนืองๆ เนื่องจากส่วนหนึ่งนั้นเป็นเพราะกลไกรัฐที่มีอยู่ยังดำเนินการได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ แนวคิดเรื่ององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคจึงเกิดขึ้น

จุดเริ่มต้นจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติเรื่ององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

ไว้เป็นครั้งแรกในมาตรา 57 ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคมีส่วนร่วมเสนอและให้ความเห็นในการออกกฎหมายและกำหนดมาตรการเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

มาตรา 57 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค



อย่างไรก็ดี มาตรา 57 ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ไม่ได้ระบุว่าต้องมีกฎหมายตามมาในระยะเวลาใด จึงถูกฝ่ายการเมืองละเลย ไม่ให้ความสำคัญ ประกอบกับเนื้อหาที่เขียนไว้ไม่ชัดเจน จึงทำให้เกิดข้อถกเถียงและการตีความต่างๆ กันไป อย่างเช่น ภาคประชาชนต้องการให้องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหน่วยงานอิสระที่ทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการ ทว่าข้อเท็จจริง สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ รัฐต้องการให้องค์การอิสระนี้อยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำให้ภาคประชาชนตั้งคำถามถึงความเป็นอิสระ

สารี อ๋องสมหวัง เลขาธิการสหพันธ์องค์กรคุ้มครองผู้บริโภค กรรมการและผู้จัดการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ตั้งข้อสังเกตว่า “สมมติเราจะไปตรวจสอบรัฐบาล เราจะได้ไหมถ้าเราอยู่ใต้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค” โดยได้สะท้อนความเห็นจากภาคประชาสังคมว่า “องค์การอิสระต้องไม่ไปใช้อำนาจรัฐตามเดิม แต่ทำงานในแง่ของการสร้างความเข้มแข็ง สร้างพลังของภาคประชาชน เพราะฉะนั้นก็ควรจะเป็นอิสระ รัฐควรจะต้องยอมรับ

องค์กรภาคประชาชนที่เป็นอิสระและไม่ได้ใช้อำนาจรัฐ เพื่อไม่ให้มีความทับซ้อนกันวนาย”

“นอกจากนี้ มาตรา 57 ได้พูดไว้ว่า การกำหนดมาตรการหรือนโยบาย กฎหมาย เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ต้องมาขอความเห็นขององค์กรผู้บริโภค เพราะฉะนั้นเราคงจะไม่รอให้เขาขอความคิดเห็นอย่างเดียว เราน่าจะมีสิทธิเสนอความเห็นซึ่งเสนอความเห็นแล้วกระบวนการจะเป็นอย่างไร ก็เป็นอีกโจทย์หนึ่งเช่นกัน”

เมื่อโจทย์ขององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคไม่ใช่เพียง “จะเกิดขึ้นจริงหรือไม่” หากรวมถึง “อย่างไร” ภาคส่วนต่างๆ อันได้แก่องค์กรพัฒนาเอกชน นักการเมือง สภาทนายความ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนนักวิชาการ จึงเริ่มเคลื่อนไหวผลักดันเพื่อให้องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการเปิดพื้นที่ให้ผู้บริโภคลุกขึ้นมาคุ้มครองตัวเอง



การดำเนินงาน

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทำงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับภาคีต่างๆ มาตลอด เห็นความสำคัญขององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ดำเนินการเชิงรุกตามแผนเป็นขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาวิจัย 2) จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น และ 3) ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้

ศึกษาวิจัย

คคส. ได้ทำการศึกษาวิจัย หัวข้อ “แนวทางการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ตามมาตรา 57 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540” โดย รศ.ดร.วิทยา กุลสมบุรณ์ ผศ.ดร.วรรณ ศรีวิริยานุภาพ และไพศาล ลิ้มสถิตย์ มีจุดประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบแนวคิดการจัดตั้งและแนวทางการดำเนินงานขององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ (2) ศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค และ (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

หลังจากใช้เวลาศึกษาวิจัย 6 เดือน ตั้งแต่ 15 กันยายน 2547 – 15 มีนาคม 2548 ผู้วิจัย

ได้นำเสนอรายงานต่อสาธารณะ โดยมีสาระสำคัญว่า

“การจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ ควรเป็นองค์การอิสระอย่างแท้จริงทั้งในทางรูปแบบของการบริหารจัดการ โดยใช้แบบอย่างขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาแทรกแซงของส่วนราชการ ฝ่ายการเมือง และภาคธุรกิจ มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายคุ้มครองผู้บริโภคในภาพรวม และควรทำหน้าที่ผลักดันให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่เป็นผู้บริโภค รวมทั้งควรตราเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ โดยมีเหตุผลในการสนับสนุนคือ การจัดตั้งองค์การอิสระไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม อาจเป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการดำเนินงานขององค์การอิสระตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ”

จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น

คคส. ร่วมกับคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และองค์กรเครือข่ายผู้บริโภค จัด “เวทีรับฟังความเห็นขององค์กร



ผู้บริโภครวมเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 57: “รัฐบาลใหม่กับการจัดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2548 ณ อาคารรัฐสภา โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคเข้าใจถึงสิทธิของตน เพื่อรณรงค์ให้รัฐบาลเห็นความสำคัญและเร่งรัดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 57 และเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรคุ้มครองผู้บริโภค และติดตามการดำเนินการของรัฐตามข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการการคุ้มครองผู้บริโภค

ผู้เข้าร่วมเวทีประมาณ 260 คน ประกอบด้วย สมาชิกสภา หน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายองค์กรเอกชน ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ผู้ประกอบธุรกิจ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นความหวังด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่ประชาชนเรียกร้องให้มี โดยผู้เข้าร่วมการสัมมนา มีความเห็นร่วมกันดังนี้

1. องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ควรมีความเป็นอิสระ ไม่ควรอยู่ภายใต้สำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือหน่วยงานใดของรัฐ

2. ควรมีการออกกฎหมายขององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นโดยเฉพาะ

3. ภารกิจขององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ควรเป็นภารกิจการให้ความเห็นในการตรากฎหมาย บังคับใช้กฎหมาย กำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภค และ

ภารกิจดังกล่าวไม่ควรซ้อนทับกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอยู่เดิม แต่ควรสนับสนุนซึ่งกันและกัน

4. องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ควรมีความเชื่อมโยงกับการกระจายอำนาจการปกครอง

5. มีอาสาสมัครผู้บริโภคเป็นกลไกในการดำเนินงานในพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องสิทธิของผู้บริโภค และรับฟังความคิดเห็นของผู้บริโภค

6. คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคจะต้องมาจากผู้บริโภคซึ่งปราศจากการแทรกแซงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการ และนักการเมือง

7. มีงบประมาณหรือกองทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค โดยอาจได้มาจากภาษีอากรหรือรายได้ส่วนอื่นๆ

ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย

ภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ถูกคณะรัฐประหารยกเลิกไป คคส. ได้จัดทำ “ข้อเสนอเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในร่างรัฐธรรมนูญ” เป็นหนังสือที่ คคส. 173/2550 ถึงประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ระหว่างการเปิดรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อกำหนดหลักการในการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2550

โดย คคส. เสนอให้มีการกำหนดเรื่ององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคไว้ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยในรัฐธรรมนูญ ให้จัดทำบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์การอิสระผู้บริโภคซึ่ง

แก้ไขปรับปรุงเนื้อหามาตรา 57 ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 กำหนดกรอบเวลาในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคให้แล้วเสร็จ ดังนี้

“มาตรา ... สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้ดำเนินการตรากฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระผู้บริโภค ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายคุ้มครองผู้บริโภคของภาครัฐ

(2) ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ มาตรการต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสิทธิผู้บริโภคต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐ

(3) เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร เอกชนด้านคุ้มครองผู้บริโภค

(4) ส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนด้านคุ้มครองผู้บริโภค

(5) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านคุ้มครองผู้บริโภค

(6) จัดทำรายงานเฉพาะกรณีและรายงานประจำปี เพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิผู้บริโภค เสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(7) พ้องร้องแทนผู้บริโภคในกรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

(8) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ องค์การอิสระผู้บริโภค มีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ต่อมา เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ประกาศใช้ มีการกำหนดในมาตรา 303 ให้คณะรัฐมนตรีที่เข้าบริหารราชการแผ่นดินภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรก ตามรัฐธรรมนูญนี้ ดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่ององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ในมาตรา 61 วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด คือภายใน 1 ปี นับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา 303 (1) (วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภา 18-19 กุมภาพันธ์ 2550)



ตารางแสดงความแตกต่างระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	เหตุผลโดยสังเขป
มาตรา 57 สิทธิของบุคคล ซึ่งเป็นผู้บริโภคมย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค	มาตรา 57 61 สิทธิของบุคคล ซึ่งเป็นผู้บริโภคมย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมาย และกฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย	เพิ่มการคุ้มครองให้กับผู้บริโภคให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น สิทธิในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง สิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย เป็นต้น เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าบนพื้นฐานของข้อมูลที่ต้องการ และมีช่องทางในการเรียกร้องเพื่อให้ได้รับการเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งกำหนดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคแยกต่างหากจากการดำเนินงานของรัฐ และการตรวจสอบการกระทำเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยรัฐต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค



เมื่ออนุกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการ พ.ร.บ.องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... คคส. ในฐานะหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระผู้บริโภคมาตั้งแต่ต้น จึงได้รับเชิญ

จากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ร่วมในการพิจารณา ร่างองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค โดยจากการได้รับเชิญเข้าร่วมให้ความเห็นต่อการร่างสารของกฎหมายต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ชุดพิเศษอย่างต่อเนื่อง

3.

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานของแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) อย่างต่อเนื่อง เพื่อผลักดันในเชิงนโยบาย มีผลปรากฏเป็นรูปธรรมดังนี้

3.1 งานวิจัยทางวิชาการของ คคส. หัวข้อ “แนวทางจัดตั้งองค์การอิสระคุ้มครองผู้บริโภค ตามมาตรา 57 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540” ที่ออกสู่สาธารณะ ได้สร้างความรู้ความเข้าใจให้สังคม และสร้างทางเลือกให้ฝ่ายนโยบาย

3.2 เนื้อหาสาระจากเวทีรับฟังความคิดเห็นที่จัดโดย คคส. ได้มีการนำเสนอต่อสาธารณะ ผลักดันให้รัฐบาลเห็นความสำคัญและเร่งรัดให้มีองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเกิดขึ้น

3.3 คคส. จัดทำ “ข้อเสนอเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในร่างรัฐธรรมนูญ” และเสนอต่อประธานคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในมาตราที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บรรจุประเด็นการตั้งองค์การอิสระผู้บริโภคไว้ในมาตรา 61 และกำหนดเวลาให้จัดตั้งภายใน 1 ปี

คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค

3.4 คคส. และเครือข่าย นำเสนอร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... (ฉบับประชาชน) ต่อคณะกรรมการพิจารณาการศึกษากลุ่มกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ในสังคม ในคณะกรรมการพิจารณาศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสำคัญของชาติ โดยมาตรการทางนิติบัญญัติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2550

3.5 คคส. ได้ร่วมเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระผู้บริโภค พ.ศ. ... ในคณะกรรมการการคุ้มครอง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ทำหน้าที่ยกร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภคเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2550 และเตรียมผลักดันเป็นกฎหมายต่อไป



3.6 จากการได้รับเชิญเข้าร่วมให้ความเห็นต่อการร่างสาระของกฎหมายต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาชุดพิเศษ ในการพิจารณาร่างองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระของกฎหมาย ในหัวข้อ (1) องค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค (2) คุณสมบัติของคณะ

กรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค (3) การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหา (4) องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา (5) การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค (6) ผู้อำนวยการสำนักงานองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

4 .

ลำดับเหตุการณ์

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
11 ตุลาคม 2540	รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้ โดยได้บัญญัติเรื่ององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคไว้เป็นครั้งแรก ในมาตรา 57
15 กันยายน 2547 - 15 มีนาคม 2548	รศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์ ผศ.ดร.วรรณ ศรีวิริยานุภาพ และไพศาล ลิ้มสถิตย์ นำเสนอรายงานวิจัย แนวทางจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ตามมาตรา 57 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540
8 กุมภาพันธ์ 2548	คคส. สนับสนุนสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค จัดการประชุม “เวทีสาธารณะการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค”
13 มีนาคม 2548	คคส. ร่วมกับภาคี จัด “เวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 57: รัฐบาลใหม่กับการจัดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” ณ อาคารรัฐสภา



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
21 กุมภาพันธ์ 2550	คคส. ทำหนังสือที่ คคส. 173/2550 ถึงประธานคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง “ข้อเสนอเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในร่างรัฐธรรมนูญ” ระหว่างการเปิดรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อกำหนดหลักการในการร่างรัฐธรรมนูญ
15 มีนาคม 2550	คคส. ร่วมกับเครือข่าย จัดสัมมนาเรื่อง “รัฐธรรมนูญกับการปฏิรูประบบคุ้มครองผู้บริโภค” ณ อาคารสหประชาชาติ
15 มีนาคม 2550	คคส. จัดทำหนังสือประกอบการสัมมนาเรื่อง “รัฐธรรมนูญกับการปฏิรูประบบคุ้มครองผู้บริโภค” โดยหนึ่งในเนื้อหา คือ แนวคิดองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคของต่างประเทศ
28 พฤษภาคม 2550	คคส. และเครือข่าย จัดการประชุม “เวทีชำแหละ (ร่าง) พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค” ณ ห้องประชุม 309 อาคารรัฐสภา
15 มิถุนายน 2550	คคส. และเครือข่าย นำเสนอร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... (ฉบับประชาชน) ต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษากลุ่มกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ในสังคม ในคณะกรรมการพิจารณาศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสำคัญของชาติ โดยมาตรการทางนิติบัญญัติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
24 สิงหาคม 2550	หลังจากที่การออกเสียงประชามติผ่านพ้นไป รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้ โดยได้บัญญัติเรื่ององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคไว้ในมาตรา 61 และ



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
	กำหนดในมาตรา 303 ให้มีการดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่ององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคภายใน 1 ปี
26 สิงหาคม 2551	แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) ทำหนังสือที่ คคส. 02/459 ถึงประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาชุดพิเศษ เรื่อง ขอส่งหลักเกณฑ์ฯ สรรหากรรมการองค์การอิสระผู้บริโภค ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2551
19 กุมภาพันธ์ 2552	มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (มพบ.) รวบรวมรายชื่อประชาชนได้ 12,500 คน เสนอร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระผู้บริโภค พ.ศ. ... ต่อประธานรัฐสภาและรัฐมนตรีที่กำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
12 มีนาคม 2552	คคส. สคบ. และภาคี จัดการประชุมเรื่อง “คนไทยได้อะไรจากองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” เนื่องในวันคุ้มครองผู้บริโภคสากล ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอให้จัดตั้งคณะทำงานร่วมจากผู้แทนวุฒิสภา สมาชิกผู้แทนราษฎร รัฐบาล และภาคประชาชนเพื่อร่วมร่าง พ.ร.บ.องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... ฉบับรัฐบาลและฉบับประชาชนให้เป็นฉบับเดียวกัน
4 พฤษภาคม 2552	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สคบ. และภาคี ร่วมประชุม ณ ทำเนียบรัฐบาล พิจารณาสาระที่แตกต่างของร่าง พ.ร.บ.องค์การอิสระฯ และตั้งคณะกรรมการชุดย่อยเพื่อพิจารณา



วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
4, 6 มิถุนายน 2552	มูลนิธิเพื่อผู้บริโภคจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ.องค์การอิสระฯ ภาคประชาชน และหาแนวทางการดำเนินงาน ณ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่าง พ.ร.บ.องค์การอิสระฯ และกำหนดจุดยืนของภาคประชาชน
19 มิถุนายน 2552	สคบ. สดก. มพป. คคส. และภาคี ร่วมพิจารณาปรับปรุงแก้ไขสาระร่าง พ.ร.บ.องค์การอิสระฯ โดยการผสมผสานร่างกฎหมายฉบับประชาชนและร่างกฎหมายฉบับรัฐบาลเพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... ฉบับความเห็นร่วมกัน



องค์กรอิสระผู้บริโภคร้องเรียนนายกรณ์พร.คุ้มครองผู้บริโภค
รัฐธรรมนูญ 22 พฤษภาคม 2550





คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค

องค์กรอิสระผู้บริโภคณรงค์ผลักดัน
ให้เกิดกฎหมายองค์การอิสระผู้บริโภค



เครือข่ายชมรมเพื่อนโรคไตเรียกร้องขอสิทธิการรักษาตามระบบหลักประกันกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่กระทรวงสาธารณสุข 29 สิงหาคม 2550



เครือข่ายชมรมเพื่อนโรคไตทวงสัญญาประกันสุขภาพที่สำนักงานประกันสังคม 26 มีนาคม 2551





เครือข่ายหนีนอกระบบลงพื้นที่สอบข้อเท็จจริงปัญหาหนีนอกระบบที่
จังหวัดสกลนคร 24 มีนาคม 2551



ศูนย์ทนายความอาสาลงพื้นที่พิพาทปัญหาถูกฟ้องขับไล่บ้านนางสร้อย
มณีวงศ์ จังหวัดสุพรรณบุรี

คุณคำชีวิต สิทธิผู้บริโภค



บรรณานุกรม

- แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), จดหมายข่าวสานพลัง ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2550 หน้า 3
- แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), แนวคิดองค์การอิสระผู้บริโภคของต่างประเทศ, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์, 2550
- แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), หนังสือที่ คคส. 02/459 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2551 เรื่อง ขอส่งหลักเกณฑ์ สรรหากรรมการองค์การอิสระผู้บริโภค
- แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ หนังสือที่ คคส. 173/2550 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2550 เรื่อง ข้อเสนอเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในร่างรัฐธรรมนูญ
- วิทยา กุลสมบูรณ์ และคณะ, รายงานการวิจัยการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค มาตรา 57 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), 2548
- วิทยา กุลสมบูรณ์ และคณะ บรรณาธิการ, สรุปรายงานสัมมนา เวทีรับฟังความเห็นขององค์กรผู้บริโภค ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 57: รัฐบาลใหม่กับการจัดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), 2548
- สถาบันข่าวอิศรา สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, บทสัมภาษณ์ “สารี อ๋องสมหวัง นักต่อสู้เพื่อสิทธิผู้บริโภค: การเปลี่ยนแปลงจะต้องเกิดขึ้นจากพลังของประชาชน” วันที่ 9 มกราคม 2550
- สหพันธ์องค์กรผู้บริโภค, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ “เวทีสาธารณะการจัดตั้งองค์การอิสระผู้บริโภค” วันที่ 30 มีนาคม 2550
- สหพันธ์องค์กรผู้บริโภค, สรุปรายงานการสัมมนาเวทีสาธารณะ เรื่อง “การจัดตั้งองค์การอิสระผู้บริโภค”, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด, 2550
- สารี อ๋องสมหวัง, “11 มาตรา 57 องค์การอิสระผู้บริโภค” ใน สิทธิผู้บริโภค สิทธิพลเมือง 2547-2548, อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ บรรณาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.), 2549
- สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ตารางความแตกต่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กับพุทธศักราช 2550 พร้อมเหตุผลโดยสังเขป, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2551







ภาคผนวก



คำประกาศกรุงเทพว่าด้วยการบังคับใช้สิทธิ นวัตกรรม และการเข้าถึงอย่างถ้วนหน้า

ตั้งแต่วันที่ 20-22 พฤศจิกายน 2550 ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข เกษัชกรรม ด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา นักกิจกรรมทางสังคม เครือข่ายผู้ป่วย เครือข่ายผู้บริโภค และข้าราชการ จาก 4 ทวีปทั่วโลก กว่า 200 คน มาร่วมการประชุมนานาชาติเรื่อง “การใช้ตามสิทธิบัตร นวัตกรรม และการเข้าถึงยาอย่างถ้วนหน้า”

พวกเราขอประกาศร่วมกัน ณ ที่นี้ว่า

1. พวกเราขอแสดงความชื่นชมต่อประเทศไทยในการแสดงบทบาทนำอย่างสำคัญในดำเนินการใช้สิทธิตามสิทธิบัตร (ซีแอล:CL) ทั้งยาต้านไวรัสเอชไอวี และยาโรคไม่ติดต่อเช่น โรคหัวใจ เช่นเดียวกันกับประสบการณ์การต่อสู้กับการผูกขาดยา โดยระบบสิทธิบัตร เพื่อผลักดันการเข้าถึงยาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นบราซิล อินเดีย อินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และกลุ่มประเทศแอฟริกา ประสบการณ์การเรียนรู้เหล่านี้บอกกับเราว่าเมื่อเรารวมตัวกัน เราไม่โดดเดี่ยวในการต่อสู้ และเกิดเป็นพลังมุ่งมั่นผลักดันการเข้าถึงยาแก่ทุกคนบนโลกใบนี้

2. พวกเราได้ร่วมผนึกกำลังกันเป็น “เครือข่ายซีแอลทั่วโลก-นวัตกรรมและการเข้าถึงยาอย่างถ้วนหน้า” เครือข่ายประกอบด้วย เครือข่ายผู้ป่วย นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข ด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ข้าราชการ และอุตสาหกรรมยาท้องถิ่นในแต่ละประเทศ เชื่อมโยงทำงานร่วมกัน ในหาหนทางทุกวิถีทางในการบรรลุเป้าหมาย **“ทุกคนสามารถการเข้าถึงยาที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม”**

3. เรายืนยันว่าการใช้สิทธิตามสิทธิบัตร เป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องทำตามกฎหมาย และมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองผู้บริโภค และปกป้องประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นทุกประเทศจึงมีสิทธิในการใช้ซีแอล รวมถึงมาตรการยืดหยุ่นในข้อตกลงทริปส์ อย่างเป็นระบบ และเป็นกิจวัตร ดังเช่นที่ประเทศร่ำรวยทั้งหลายทำมาโดยตลอด

4. การคัดค้าน การใช้ซีแอลของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อสร้างเสริมการเข้าถึงยาของประชาชน โดยบรรษัทยาข้ามชาตินั้น มักตั้งอยู่บนพื้นฐานการโกหกหลอกลวง บิดเบือน หรือตีความกฎหมายและข้อเท็จจริงโดยใช้ข้ออ้างที่คลุมเครือไม่มีใครตรวจสอบได้ และมีอคติต่อประเทศกำลังพัฒนา หลักประกันที่ได้รับการคุ้มครองตามข้อตกลงทริปส์ ด้านการสาธารณสุข และคำประกาศโดฮา ได้ถูกบ่อนเซาะอย่างเป็นระบบโดยความเห็นแก่ตัว และการกีดกันทางการค้าแบบไม่เปิดเผย **หยุดเสียกับการกระทำเช่นนี้**

5. มีความเป็นไปได้ที่จะร่วมมือกันพัฒนาตลาดยาข้อสามัญ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มการเข้าถึงยาได้อย่างมหาศาลควบคู่กับพัฒนาระบบการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการวิจัยที่ตอบสนองความจำเป็นด้านสาธารณสุข เราต้องปฏิเสธการบังคับให้เราต้องเลือกในระหว่างการเข้าถึงยาของทุกคน กับนวัตกรรม ทั้งที่เราสามารถทำไปพร้อมๆ กันได้ และเราต้องไม่ยอมรับการกีดกันคนมีรายได้น้อย หรือคนที่ไม่ได้มีประกันสุขภาพชนิดใดๆ

เราขอแสดงความชื่นชมต่อมติสมัชชาองค์การอนามัยโลก (WHA 60.30) เมื่อเดือนพฤษภาคม 2550 ที่เรียกร้องให้องค์การอนามัยโลกพิจารณาอย่างจริงจังถึง กลไกใหม่ที่ตัดความเชื่อมโยงระหว่างแรงจูงใจและการสนับสนุนเงินทุนในการวิจัยและพัฒนา กับการกำหนดราคายา เราสนับสนุนให้มณฑลญานานาชาติว่าด้วยการวิจัยและพัฒนาด้าน



ยา ที่จะทำหน้าที่เร่งรัดให้เกิดการวิจัยและพัฒนาที่ตอบสนองต่อความจำเป็น และงานวิจัยที่จะตอบสนองเป็นการเฉพาะต่อปัญหาด้านสาธารณสุขของประเทศกำลังพัฒนา

กติกาและหลักการที่เราดำเนินการในการประชุมนี้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นของมนุษย์ทุกคนในโลกใบนี้ การกิจในการต่อสู้เพื่อสิทธิในการเข้าถึงยาเป็นหน้าที่ของเราทุกคน เป้าหมายที่เราตั้งไว้เป็นจริงได้ โดยเราจะร่วมมือกันในระดับสากล ระดับประเทศ และระดับเครือข่ายผู้ป่วย ดำเนินการเพื่อบรรลุผลในการเข้าถึงยาของทุกคน

กรุงเทพ ฯ

23 พฤศจิกายน 2550



**Bangkok Declaration****On compulsory licensing, innovation, and access to medicines for all.**

From November 21 to 23, 2007: 200 of experts, social activists and patient network from all over the world have gathered in Bangkok, Thailand, to discuss compulsory licensing, innovation, and access to medicines for all. This is our declaration:

1. We recognized and applauded Thailand's leadership in the use of compulsory licensing to overcome legal monopolies as well as decisions by Brazil and Indonesia. Thailand's continued leadership on compulsory licensing is important, but so too will be the actions of other countries. Because of economies of scale, it is important that the potential market in developing countries for generic products is large enough market to collectively justify entry by generic suppliers.

2. To achieve our optimal goal on innovation and access to medicines for all, we have created a new global network on compulsory licensing, innovation and access for all (I + a4a). This network will link together patients, NGOs, academic / public health experts, government officials, and generic drug manufacturers to find ways to ensure that patients have access to medicines with acceptable quality & price.

3. We confirm that compulsory licensing of patents is a legitimate, important and effective tool to protect consumer and public interests. Thus every country should have the rights to systematically and routinely use compulsory licensing and other means under TRIPS flexibility similarly to wealthy countries. Governments all over the world use compulsory licensing in a variety of contexts and in many different fields. The right to use compulsory licensing is incorporated in international law and precedent, including WTO's TRIPS agreement and Doha Declaration.

4. Objections to the use of compulsory licensing in developing countries to ensure access to medicines for all patients are often based upon untruthful, misleading, unproven assertions and assumptions, and are designed to appeal to prejudices regarding the developing world.

This should stop.

5. It is feasible to permit generic competition for products, dramatically expanding access to medicines, while ensuring sustainable sources of financing for needs driven research. Because we can promote both innovation and access, we must reject policies that force choices between the two, and accept the marginalization of low income and uninsured persons. We applaud the May 2007 World Health Assembly resolution WHA60.30 which calls upon the WHO to consider new mechanisms that de-link R&D incentives and financing systems

คุณคำขวัญ สิริวัฒนภักดี





from the prices of drugs. We support the calls for a new global treaty on medical R&D, that does not force countries to embrace monopolies and high drug prices to nancing medical innovation, and which boosts investments in needs driven essential R&D, including R&D needed to address the special health problems of developing countries.

Our cause is important for everyone. We are seeking global norms that ensure innovation and access for all. This is an achievable goal, if we collaborate and work together.

Bangkok, November 23, 2007

The International Conference on Compulsory Licensing Innovation and Access for All. 21-23 November 2007

Bangkok, Thailand

Organizers:

- 1.Health Consumer Protection Program (HCP), Chulalongkorn University
- 2.Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University
- 3.Food and Drug Administration (FDA), Ministry of Public Health
- 4.Health & Development Foundation (H&DF)
- 5.Drug Study Group (DSG)
- 6.AIDS ACCESS Foundation (ACCESS)
- 7.Thai Network of People Living with HIV/AIDS (TNP+)
- 8.Social Pharmacy Research Unit, Chulalongkorn University
- 9.Pharmacy Network for Health Promotion (PNHP)
- 10.Foundation for Consumer (FFC)



คำประกาศกรุงเทพ
โดยผู้เข้าร่วม “การประชุมอาเซียนว่าด้วยการทำการตลาดอาหารให้กับเด็ก”
ณ กรุงเทพ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

การประชุมอาเซียนว่าด้วยการทำการตลาดอาหารเด็ก มีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 150 คน ซึ่งมาจากประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร เยอรมนี และองค์กรนานาชาติประกอบด้วย องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์กรผู้บริโภคสากล (Consumers International) และสมาคมนานาชาติเกี่ยวกับการศึกษาโรคอ้วน (International Association for the Study of Obesity)

การประชุมครั้งนี้ตระหนักถึงเปลี่ยนแปลงในระดับสากลของอุบัติการณ์โรคอ้วนและโรคไม่ติดต่ออื่นๆ ตลอดจนภาระทั้งส่วนตัว สังคม และการเงิน จากโรคเหล่านี้ในภูมิภาคอาเซียนร่วมกันเห็นว่าการกินอาหารที่ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญสำหรับโรคอ้วนและโรคไม่ติดต่ออื่นๆ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการทำให้ภาคส่วนในสังคมทุกส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองและเด็ก ได้รับการสนับสนุนในการนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและอาหารเด็กไปใช้ในชีวิตประจำวัน สนับสนุนข้อสรุปของการประชุมด้านวิชาการของ องค์การอนามัยโลก (WHO) ว่าด้วยการตลาดอาหารและเครื่องดื่มที่มีไขมันสูงและน้ำตาลสูงต่อเด็ก เมื่อปี 2549 ที่กล่าวว่าการโฆษณาทางการค้าด้านอาหารส่วนใหญ่เป็นการส่งเสริมอาหารที่ให้พลังงานเกิน สารอาหารต่ำ energy-dense nutrient-poor หรือ (EDNP) ซึ่งสวนทางกับคำแนะนำให้กินอาหารตามหลักโภชนาการ และว่ามีเหตุผลเชิงประจักษ์ทางวิทยาศาสตร์ซึ่งแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการโฆษณาส่งเสริมการขายอาหารและเครื่องดื่ม กับการที่เด็กกินอาหารที่ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ เห็นร่วมกันว่าปัจจุบันมีแนวทางการประเมินคุณค่าโภชนาการในอาหารซึ่งสามารถใช้จำแนกได้ระหว่างอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและดีกับสุขภาพ และที่ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการและไม่ดีสำหรับสุขภาพตระหนักว่ากฎระเบียบระดับประเทศและกฎระเบียบระดับท้องถิ่นควรสร้างความมั่นใจว่าการตลาดอาหารจะต้องถูกกฎหมาย สอดคล้องกับหลักจริยธรรม ซื่อสัตย์ ถูกต้อง เป็นธรรมและไม่ชวนให้เข้าใจผิด นอกจากนั้นควรถูกจำกัดในด้านรูปลักษณะ ปริมาณ ความยาว และความถี่ในการส่งเสริมการขายและการตลาดอาหารและเครื่องดื่มซึ่งบั่นทอนคำแนะนำสำหรับการบริโภคอาหารของเด็ก เห็นร่วมกันว่าผู้ประกอบธุรกิจการตลาดอาหารเด็กมีหน้าที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าแนวทางปฏิบัติด้านการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจจะไม่สร้างผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กในประเทศใด

ดังนั้นการประชุมนี้จึงเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการควบคุมวิธีการและรูปแบบการส่งเสริมการตลาดอาหารและเครื่องดื่มที่มี พลังงานเกิน สารอาหารต่ำ ต่อเด็กจนถึงอายุ 18 ปี ในการดำเนินการดังกล่าว

รัฐบาลต้องออกกฎระเบียบที่มีผลทางกฎหมาย เพื่อจำกัดรูปลักษณะ ปริมาณ ระยะเวลา และความถี่ของการตลาดอาหารที่มีผลต่อเด็ก

เพื่อให้มีฉลากโภชนาการที่ผู้บริโภคเข้าใจง่ายและช่วยให้เด็กตัดสินใจเลือกอาหารที่มีผลดีต่อสุขภาพ

เพื่อให้มีการติดตามประเมินผลที่เป็นอิสระมีการเฝ้าระวังและความเข้มงวดกวดขันในการใช้กฎหมายเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพที่ดีในโรงเรียน

เรียกร้องให้เครือข่ายประชาสังคม นักวิชาการและนักวิชาชีพทั้งหลาย ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการควบคุมที่เคร่งครัดของการตลาดอาหารและเครื่องดื่มในเด็ก และสนับสนุนการตรวจสอบที่อิสระในเรื่องประสิทธิภาพ และผล

คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค



ระบอบของมาตรการ

เรียกร้องให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ค้าปลีก และผู้จัดบริการอาหารและเครื่องดื่มดำเนินการเลิกส่งเสริมอาหารและเครื่องดื่มที่มีพลังงานเกินสารต่ำในทุกวิถีทางที่ส่งเสริมให้เด็กบริโภคมากเกินไป

เรียกร้องให้ประชาคมโลก รวมทั้งองค์การอนามัยโลก (WHO) คณะกรรมการประจำของสหประชาชาติ (UN) ว่าด้วยโภชนาการ องค์การอาหารและการเกษตรสหประชาชาติ องค์การ Codex Alimentarius องค์การการค้าโลก (WTO) และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ดำเนินการเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งเกณฑ์จริยธรรม ว่าด้วยการตลาดอาหารและเครื่องดื่มต่อเด็กในระดับสากล (International Code of Marketing of Foods and Beverages to Children) ซึ่งมีผลบังคับในระดับสากลและสามารถปกป้องเด็กจากการตลาดข้ามพรมแดน

ตกลงโดยผู้เข้าร่วมประชุม
กรุงเทพฯ 29 กุมภาพันธ์ 2551





The Bangkok Call to Action
Made by 150 participants from attending
the ASEAN Conference on Marketing of Food to Children Conference
Bangkok, 29th February 2008

This ASEAN Conference on Marketing of Food to Children conference, attended by 150 participants from Thailand, Malaysia, Indonesia, Philippines, South Korea, Australia, United Kingdom, Germany and from international organisations including the World Health Organization, Consumers International and the International Association for the Study of Obesity:

Is aware of the high rates of obesity and other non-communicable diseases globally and the personal, social and nancial burden that these present in the ASEAN region;

Believes that poor diet is an important risk factor for obesity and other non-communicable diseases,

Recognises the importance of ensuring that all segments of society, but particularly parents and children are supported in the use of basic knowledge of child health and nutrition;

Supports the conclusions of the 2006 WHO Technical Meeting on Marketing of Food and Non-Alcoholic Beverages to Children that commercial food promotion is overwhelmingly for energy-dense, micronutrient poor foods which undermine recommendations for a healthy diet; and that there is a strong scientific rationale linking commercial promotion of foods and beverages to poor diets in children;

Believes that methods for nutrient proling are now available that can be used to differentiate healthier and less healthy foods;

Acknowledges that national and domestic regulations should ensure that promotional marketing must be legal, decent, honest, true, fair and not misleading, and in addition should also be restricted in the nature, quantity, duration and frequency with which they promote foods and beverages that undermine recommendations for children's diets;

Believes that commercial operators have a responsibility to ensure that their marketing practices do not undermine children's health irrespective of national borders;

And in consequence this Conference:

คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค





Calls for action by governments

To control all forms and types of the promotional marketing of energy-dense nutrient poor food and non-alcoholic beverages to children up to the age of 18. To do this, governments must introduce statutory regulations:

- to restrict the nature, quantity, duration and frequency of marketing food to children
- to have consumer friendly labelling to help children make healthy choices
- to ensure independent monitoring, surveillance and stringent enforcement
- to support health and nutrition promotion in schools

Calls for action by civil society, academic and professional networks to support and promote stronger controls on food and non-alcoholic beverage marketing to children, and to provide independent monitoring on the effectiveness and impact of controls;

Calls for action by the manufacturers, importers, retailers and caterers dealing with energy-dense nutrient poor food and non-alcoholic beverages to cease promoting such products in any manner which encourages increased consumption among children;

Calls for action by the international community including the World Health Organization, the UN Standing Committee on Nutrition, the UN Food and Agricultural Organization, Codex Alimentarius, the World Trade Organization and other relevant bodies to support an International Code of Marketing of Foods and Beverages to Children which applies globally and can protect children from marketing across national borders.

Agreed by the participants
Bangkok, 29th February 2008



(สำเนา)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ 305) พ.ศ. 2550

เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารสำเร็จรูปที่พร้อมบริโภคทันทีบางชนิด

เพื่อให้ข้อมูลด้านโภชนาการแก่ผู้บริโภค และสนับสนุนมาตรการป้องกันปัญหา
ด้านโภชนาการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 6(10) แห่งพระราชบัญญัติ
อาหาร พ.ศ.2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ
อาหาร ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้อาหารสำเร็จรูปที่พร้อมบริโภคทันทีบางชนิดในภาชนะบรรจุพร้อม
จำหน่าย

ต่อผู้บริโภคดังต่อไปนี้ เป็นอาหารที่ต้องแสดงฉลากโภชนาการ

- (1) มันฝรั่งทอดหรืออบกรอบ
- (2) ข้าวโพดคั่วทอดหรืออบกรอบ
- (3) ข้าวเกรียบหรืออาหารขบเคี้ยวชนิดอบพอง (Extruded
snack)
- (4) ขนมปังกรอบหรือแครกเกอร์หรือบิสกิต
- (5) เวเฟอร์สอดไส้

ข้อ 2 การแสดงฉลากของอาหารตามข้อ 1 ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวง
สาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง ฉลาก และฉลากเฉพาะสำหรับอาหารนั้น และต้องปฏิบัติตาม
ประกาศฉบับนี้ด้วย

ข้อ 3 การแสดงฉลากโภชนาการของอาหารตามข้อ 1 ต้องปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่าง
ใด ดังนี้

- (1) แสดงกรอบข้อมูลโภชนาการแบบเต็มตามข้อ 1.1 ของบัญชีหมายเลข
1

รูปแบบและเงื่อนไขการแสดงกรอบข้อมูลโภชนาการ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง
ฉลากโภชนาการ หรือ

- (2) แสดงกรอบข้อมูลโภชนาการแบบย่อ ตามรูปแบบของข้อ 1.2 ของ
บัญชีหมายเลข 1 รูปแบบและเงื่อนไขของการแสดงฉลากกรอบข้อมูลโภชนาการของ
ประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่องฉลากโภชนาการ สำหรับข้อมูลโภชนาการให้แสดง
เฉพาะ พลังงานทั้งหมด ไขมันทั้งหมด โปรตีน คาร์โบไฮเดรตทั้งหมด น้ำตาล โซเดียม และ



ประกาศกรมประชาสัมพันธ์
เรื่อง หลักเกณฑ์และระยะเวลาสำหรับการโฆษณาและบริการธุรกิจที่มีผลกระทบต่อเด็ก
ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่องปัญหาขบวนการเด็กกับสุขภาพ โดยให้นายงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงสำนักนายกรัฐมนตรี รับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ คำนึงในการบริโภคที่เหมาะสม ป้องกันผลกระทบของการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก และเพื่อสนับสนุนการโฆษณาที่สร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของนานาชาติ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๐ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐ กรมประชาสัมพันธ์ จึงออกประกาศดังต่อไปนี้

๑. คำว่า "รายการสำหรับเด็ก" หมายถึง รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก อายุตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๑๒ ปี และรายการโทรทัศน์สำหรับผู้ชมทุกวัยที่มีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นเด็ก เช่น การ์ตูน หุ่นยนต์ เป็นต้น

คำว่า "โฆษณาที่มีผลกระทบต่อเด็ก" หมายถึง โฆษณาและบริการธุรกิจที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภคสินค้าและบริการของเด็ก และอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมของเด็ก

๒. ให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ทำการโฆษณาและบริการธุรกิจรายการสำหรับเด็กได้ไม่เกิน ชั่วโมงละ ๑๐ นาที โดยให้นับรวมเวลาที่ใช้ในการโฆษณาแฝงเป็นเวลาโฆษณาด้วย และต้องกำหนดเวลาเผยแพร่ข้อมูลความรู้ในการบริโภคที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยตามหลักวิชาการในรายการสำหรับเด็กเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ นาที รวมเวลา ๑๒ นาที

ความในวรรคแรกมิให้ใช้บังคับแก่รายการสำหรับเด็กทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ที่ทำการโฆษณาที่มีผลกระทบต่อเด็กไม่เกิน ๑ ใน ๒ ของเวลาโฆษณาทั้งหมดในเวลา ๑ ชั่วโมง ทั้งนี้โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๑ ปี นับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

/๓. ให้สถานีวิทยุโทรทัศน์...



คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ที่ ๑๐/๒๕๕๐

เรื่อง ห้ามขายสินค้าเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำเป็นการชั่วคราว

โดยที่ปรากฏว่าในปัจจุบัน มีการใช้เครื่องทำน้ำเย็นอย่างแพร่หลายในสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยมีทั้งเครื่องทำน้ำเย็นที่ผลิตอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และเครื่องที่ผลิตด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้องด้วยการใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำ ทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารตะกั่วในน้ำดื่มที่บรรจุในเครื่องทำน้ำเย็นดังกล่าว ซึ่งมีรายงานผลการสำรวจและตรวจพิสูจน์น้ำดื่มในเครื่องทำน้ำเย็นในสถานศึกษาในหลายจังหวัดในภาคต่าง ๆ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบการปนเปื้อนของสารตะกั่วในน้ำดื่มเกินมาตรฐานความปลอดภัยของกระทรวงสาธารณสุข และองค์การอนามัยโลก ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนในวัยเจริญเติบโต

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ แล้ว เห็นว่า มีเหตุอันน่าเชื่อว่าสินค้าเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำเป็นสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค จึงมีความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะป้องกันอันตรายและคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าชนิดนี้ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งตามมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามขายสินค้าเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะมีคำสั่งยกเลิก ทั้งนี้ ให้รวมถึงการให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือจัดหาให้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น ตลอดจนการเสนอหรือการชักชวนเพื่อการดังกล่าว



เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๖ ก

หน้า ๑๓
ราชกิจจานุเบกษา

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑



พระราชบัญญัติ

ความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑”



บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๖๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้มืองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ

เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย สมควรตรากฎหมายจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้



ร่างพระราชบัญญัติ
องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า
“พระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์การ” หมายความว่า องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“องค์กรผู้บริโภค” หมายความว่า คณะบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตาม
ที่มีวัตถุประสงค์ และมีการดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคโดยไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกันและต้องไม่ใช่
องค์กรที่จัดตั้งหรือได้รับการสนับสนุนโดยบริษัทธุรกิจ องค์กรธุรกิจ หรือกลุ่มบุคคลที่แสวงหากำไร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“รองประธานกรรมการ” หมายความว่า รองประธานกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้



หมวด ๑ การบริหารและการดำเนินกิจการ

ส่วนที่ ๑ องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า “องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” เป็นนิติบุคคลมีฐานะเป็นหน่วยงานอิสระจากหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มีวัตถุประสงค์ให้ความเห็นในการตราและการบังคับใช้กฎหมายหรือกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๖ ให้องค์การมีสำนักงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง

มาตรา ๗ กิจการขององค์การไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์การต้องได้รับผลประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๘ เงินและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการขององค์การ ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ไม่น้อยกว่าห้าบาทต่อหัวประชากร
- (๒) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์การ
- (๓) รายได้อื่น

มาตรา ๙ รายได้ขององค์การไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น

ทรัพย์สินขององค์การเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่องค์การได้มาโดยมีผู้บริจาคให้ หรือได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากเงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๘ (๒) และ (๓) ขององค์การให้เป็นกรรมสิทธิ์ขององค์การ

ให้องค์การมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่องค์การได้มาโดยใช้เงิน ตามมาตรา ๘ (๑) ให้ตกเป็นที่ราชพัสดุ แต่องค์การมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ได้



มาตรา ๑๐ การเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินขององค์กรให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้องค์กรจัดทำบัญชีตามหลักสากล และจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุขององค์กร ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยหกเดือนต่อครั้ง

ให้องค์กรจัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี

ในทุกรอบปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการ

ใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินขององค์กร และจัดทำรายงานผลเสนอต่อคณะกรรมการ

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี ให้องค์กรทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดยแสดงงบการเงินและบัญชีทำการที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานขององค์กรในปีที่

ล่วงมาด้วย

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีก ๑๔ คน ซึ่งได้รับเลือกจากบุคคลที่เป็นผู้แทนองค์กรผู้บริโภคที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี และเป็นผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ กรรมการต้องมาจากตัวแทนขององค์กรผู้บริโภคจากภูมิภาคไม่น้อยกว่าเจ็ดคน และต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชาย

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการครั้งแรก ให้กรรมการตามวรรคหนึ่ง เลือกกันเองเป็นประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการหนึ่งคน

ให้อำนาจการเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ และผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้

มาตรา ๑๒ กรรมการตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ในวันที่ได้มีการเสนอชื่อผู้แทนที่จะรับเลือกเป็นกรรมการตาม

มาตรา ๒๖ (๒)

ข. ลักษณะต้องห้าม



- (๑) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๔) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ
- (๖) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อขายผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๗) เป็นผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
- (๘) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๓ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกใหม่ได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) พ้นจากการเป็นผู้แทนองค์กรผู้บริโภคตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๑๒
- (๕) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมด เพราะเหตุประพฤติดูเลียมเสียหรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๒๖ (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี ที่อยู่ลำดับถัดไปจากกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งเข้าดำรงตำแหน่งแทน หากไม่มีผู้ที่ได้รับเลือกในลำดับถัดไปให้ดำเนินการเลือกใหม่ตามมาตรา ๒๖ และให้ผู้ที่ได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบวันจะไม่ดำเนินการเลือกก็ได้

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์การให้เกิดการจัดการที่ดีและบรรลุมัตยวัตถุประสงค์ตามหน้าที่
- (๒) อนุมัติแผนงานหลัก แผนการดำเนินงานและแผนการเงินและงบประมาณประจำปีของ



องค์การ

- (๓) ให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรผู้บริโภคในการคุ้มครองผู้บริโภคให้เกิดขึ้นอย่างน้อยในทุก

จังหวัด

(๕) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในการส่งเสริมผู้บริโภคและการคุ้มครองผู้บริโภค

(๖) จัดให้มีการประชุมสมัชชาตัวแทนองค์กรผู้บริโภคอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อประเมินการทำงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคขององค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ติดตาม ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคแก่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อดำเนินการใด ๆ ในการคุ้มครองผู้บริโภค

(๗) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ในการคุ้มครองผู้บริโภค

(๘) จัดทำรายงานเฉพาะกรณี รายงานประจำปี เพื่อประเมินสถานการณ์ผู้บริโภคเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๙) สนับสนุนการใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งทำการฟ้องคดีแทนผู้บริโภค เพื่อประโยชน์สาธารณะที่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม และให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดแย้งกับอำนาจการฟ้องคดีของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

(๑๐) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์การในเรื่องดังต่อไปนี้

- (ก) การบริหารงานทั่วไปขององค์การ
- (ข) การกำหนดเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ
- (ค) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้างและเงินอื่นของพนักงานและลูกจ้าง

(ง) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง

(จ) การบริหารและจัดการ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินขององค์การรวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(ฉ) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของพนักงานและลูกจ้าง

(ช) ขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

(๑๑) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ

ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญตามวรรคหนึ่ง (๑๐) (จ) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด



มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ว่าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐเห็นสมควรตรา และบังคับใช้กฎหมายหรือกฎ และกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ให้หน่วยงานดังกล่าวเสนอเรื่องนั้นต่อ คณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

ให้หน่วยงานที่ได้รับความเห็นตามวรรคหนึ่ง รายงานผลการพิจารณาและการดำเนินการตามความเห็นนั้นต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลาอันสมควร

มาตรา ๑๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รอง ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ ที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่ง อย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

ผู้อำนวยการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๙ ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งงานขององค์การ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างในองค์การ

ให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการจากบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

(๓) มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมในการบริหารกิจการขององค์การตามมาตรา

๕

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) มีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๒ ข.

คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค



(๒) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์การ

มาตรา ๒๐ ให้ผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงและยังไม่มีแต่งตั้งผู้อำนวยการคนใหม่ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานขององค์การคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๑๙ ววรรคสอง

(๔) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่ผ่านการประเมิน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการขององค์การให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของคณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ และการบริหารด้านอื่นขององค์การ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของคณะกรรมการ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัติบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนขององค์การในกิจการขององค์การที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก แต่ผู้อำนวยการจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติงานในเรื่องใดแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้



หมวด ๒ คณะกรรมการสรรหา

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วย

- (๑) เลขธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- (๒) นายกสภาทนายความ
- (๓) ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
- (๔) ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
- (๕) ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- (๖) ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- (๗) ประธานสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนในพระบรมราชูปถัมภ์
- (๘) ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- (๙) ผู้อำนวยการสถาบันกิจการโทรคมนาคม

ในกรณีที่กรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าคน

กรรมการสรรหาไม่มีสิทธิได้รับการเลือกเป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา

ให้ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา

ให้องค์การทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการสรรหามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ตลอดจนดำเนินการอื่นใดตาม มาตรา ๒๖
- (๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสรรหามอบหมาย

มาตรา ๒๖ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้องค์กรผู้บริโภคที่ประสงค์ส่งผู้แทนเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการมาขึ้นทะเบียน
- (๒) จัดให้องค์กรผู้บริโภคตาม (๑) เสนอชื่อผู้แทนที่จะเลือกเป็นกรรมการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้
 - (ก) กรรมการองค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคจำนวนหนึ่งคน
 - (ข) กรรมการองค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเขตจำนวนหนึ่งคน
- (๓) จัดให้ผู้ซึ่งมีหนังสือมอบหมายให้เป็นผู้แทนขององค์กรผู้บริโภคที่ขึ้นทะเบียนตาม (๒) (ก) เลือกกันเองให้ได้จำนวนเจ็ดคน
- (๔) จัดให้ผู้ซึ่งมีหนังสือมอบหมายให้เป็นผู้แทนขององค์กรผู้บริโภคที่ขึ้นทะเบียนตาม (๒) (ข) เลือกกันเองในแต่ละเขตให้เหลือเขตละหนึ่งคน

คุณค่าชีวิต สิทธิผู้บริโภค



(๕) ประกาศกำหนดพื้นที่ของประเทศออกเป็นแปดเขต โดยให้กรุงเทพมหานครเป็นหนึ่งเขต ส่วน
เขตอื่นๆให้กำหนดพื้นที่ตามแนวเขตจังหวัดที่ติดต่อกันโดยมีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน
การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการสรรหา
ประกาศกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๗ ในวาระเริ่มแรกให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจัดให้มีการประชุม
คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๔ เพื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ภายใน
เก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๘ ในวาระเริ่มแรกก่อนที่องค์กรจะได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สำนักงาน
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจัดทำแผนการดำเนินการของคณะกรรมการและแผนการจัดตั้งและการบริหาร
งานขององค์การเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการบริหาร
งานตามแผนดังกล่าว

ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินการตามแผนที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอตามความจำเป็น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

แก้ไขในการประชุมหารือเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

มาตรา ๒๕ ของร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระผู้บริโภค พ.ศ. ของภาคประชาชน
มาตรา ๖ ของร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระผู้บริโภค พ.ศ. ของภาคประชาชน และมีแก้ไขในการประชุมหารือ

เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

แก้ไขในการประชุมหารือเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

มาตรา ๑๓ (๘) ของร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระผู้บริโภค พ.ศ. ของภาคประชาชน และมีแก้ไขในการ
ประชุมหารือเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

แก้ไขในการประชุมหารือเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

จากการประชุมหารือเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ ให้คงเนื้อความตามร่างรัฐบาล

แก้ไขในการประชุมหารือเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒



